

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Forma & declaratio nouæ prouisionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

42 Quæ clausula non solet apponi per ignaros, ideo postea opus erit impetrare rescriptum perinde valere, si prædicta clausula non fuerit in signatura conscripta.

43 Non poterit tamen impetrans nouam facere postea narrationem, & aliam à dicta signatura, alioqui conformis non esset bulla signaturæ, quod esse debet: vt sepius dictum fuit: sed omitti poterit illa narratio.

Narratio an possit omitti, & alia exprimi.
44 Etiam poterit aliquid addere vel detrudere primæ narrationi, sed non totam omittere: vt si dixerit se præsentatum & institutum in signatura, in simplici prouisione poterit omittere se institutum: secus si vellem dicere beneficium vacare per incapacitatem, & tamen expresseram vacasse per obitum: hoc valde alienum est, ideo non expediendum tanquam in signatura non comprehensum.

Simplex prouisio facile expeditur, si potest per nouam prouisionem non contrariari.
45 Sed si impetrem beneficium in vim simplicis prouisionis, & in signatura addatur, quod etiam in vim nouæ prouisionis expeditur: si postea expeditur bullam nouæ prouisionis, in qua narrem mihi esse prouisum per ordinarium de illo beneficio, & illud acceptasse, valebit in bulla: quia hoc est in præiudicium partis, cum ipse hanc prouisionem probare habeat, ergo illi fauori renunciaré potest. l. penult. C. de pactis: capituli si diligenti, de foro comperenti: etiam potest exprimi id, per quod facilius Papa concessisset, si fuisset expressum: vnde qui simpliciter expressit, potest postea collationem sibi factam narrare in bulla, quam dubitat viribus non subsistere, &c. si hoc fuerit in signatura dictum, quod in forma nouæ, vel simplicis prouisionis expeditur possit.

Simplex prouisio post præsentationem datur & electionem.
46 Simplex prouisio etiam dabitur præsentato ad beneficium, dummodo nõ fuerit institutus: & si episcopus vellet proponere edictum: iuxta. c. fin. de elect. in 6. quia parum iuris habet ex præsentatione. c. dilectus, de offic. legat.

47 Idem in prouisione monasterii pro electo, qui electioni cõsensit: vt detur simplex prouisio ante confirmationem, po-

stea nõ uaprouisio: quia ante confirmationem non est ius perfectè acquisitum, sicut ex collatione. d. c. si. de elect. in 6.

48 In noua prouisione si fuerit expressum beneficium certo modo vacasse, poterit in bulla suppleri eo modo quo vacauit, licet non fuerit in signatura dictum, quod verus vacationis modus pro expresso habetur: vt superius scripsi in signatura: sed hodie communiter solet apponi. *Suppleri an possit in simplici prouisione verus vacandi modus.*

49 Secus in simplicibus prouisionibus, in quibus non exprimitur modus vacationis, si in signatura dictum non fuerit: hoc habent Romani dicanici ex stylo, qui est tamen contra ius, in capitulo, Susceptum, de rescriptis lib. 6. Sed resp. quod hoc est intelligendum in simplici prouisione: sed non in noua, sed nullam assignant differentiam, nisi quod hoc est de natura primæ prouisionis: alibi forte dicam: quia semper vidi apponi clausulam, quod verus vacandi modus exprimi potest: & hoc est tutius.

50 Postremò vt bulla melius intelligi possit subiiciam formam eius ob oculos, & demum illius elucidationem: vt paruo negotio quisq; eam intelligere possit: ad rem ergo accedam.

Forma nouæ Prouisionis.

Iulius, &c. Dilecto filio Antonio Odoio rectori seu perpetuo vicario parochialis ecclesiæ sancti Ioannis Baptistæ de Chaufonot, prope Stamphas Senonen. diœces. salutem, &c.

Vitæ, ac morum honestas, aliæque laudabilia probitatis, & virtutum merita super quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales.

Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio, continebat, quod aliàs parochialis ec-

clesia, seu perpetua vicaria sancti
 Ioannis Baptistæ prope Stampas
 Senonen. diœces. quam quondam
 Gulielmus Dauid ipsius ecclesia
 rector, seu perpetuus vicarius
 dum uiueret obtinebat per obi-
 tum dicti Gulielmi, qui extra Ro-
 manam curiam diem clausit ex-
 tremum, vacante: dilectus filius
 Gulielmus Guiniõ presbyter præ-
 ceptor domus S. Ioannis Lateran.
 hospitalis eiusdem S. Ioannis Hie-
 rosolymitani dictæ vel alterius
 diœces. vel ciuitatis, cum ad pro-
 tẽpore existen. dictæ domus præ-
 ceptorẽ collatio, prouisio, & om-
 nimoda alia dispositio dictæ ec-
 clesia seu vicariæ, dũ pro tempore
 vacat, de antiqua & approbata ha-
 bitusq; pacificè obseruata cõsue-
 tudine pertineat, ecclesiã seu vi-
 cariã prædictã (vt præfertur) vacã.
 tibi ordinaria autoritate contulit.
 & de illa etiã prouidit, tuq; colla-
 tionis & prouisionis prædictarũ vi-
 gore possessionem dictæ ecclesiæ
 seu vicariæ forsã assecutus fuisti:
 cũ autẽ sicut eadẽ petitio subiun-
 gebat, tu dubites collationem &
 prouisionem prædictas ex certis
 causis viribus non subsistere: & si-
 cut accepimus, dicta ecclesia seu
 vicaria adhuc (vt præfertur) seu a-
 lias certo modo vacare noscatur,
 Nos tibi præmissorũ meritorũ tu-
 orũ intuitu, specialẽ gratiã facere
 volentes, teq; à quibusuis excom-
 municationis, suspensionis, & in-
 terdicti, aliisq; ecclesiasticis sentẽ-

III. pars.

tiis, cõsuri, & poenis à iure, vel ab
 homine quauis occasione vel cau-
 salatis, si quibus quomolibet in no-
 datus existis, ad effectum præsen-
 tium duntaxat consequendũ har-
 rum seriè absoluentes, & absolu-
 tum fore censentes, Necnon om-
 nia & singula beneficia ecclesia-
 stica cum cura, & sine cura, quæ e-
 tiam ex quibusuis dispensationi-
 bus Apostolicis obtines, & expe-
 ctas, necnon in quibus, & ad quæ
 ius tibi quomolibet competit,
 quæcunq; quotcunq; & qualia-
 cunq; sint, eorumq; fructuũ, red-
 dituum, & prouentuum, veros an-
 nuos valores, ac huiusmodi dis-
 pensationum tenores, necnõ ve-
 rum & vltimũ dictæ ecclesiæ seu
 vicariæ vacationis modum, etiam
 si ex illo quauis generalis reserua-
 tio, etiam in corpore iuris clausa
 resultet præsentibus pro expressis
 habentes, ecclesiam seu vicariam
 prædictam (quamuis & illi forsã
 annexorũ fructus, redditus & pro-
 uen. viginti quatuor duca. auri, de
 came. se. co. ex val. an. vt asseris, nõ
 excedãt, siue ut præmittitur, siue
 aliàs quouis modo, aut ex alterius
 cuiuscunq; persona, seu per li-
 beram Gulielmi Dauid, vel cuius-
 uis alterius resignationem, de illa
 extra dictam curiam, etiam co-
 ram notario publico, & testibus
 sponte factam, aut cõstitutionem
 felicis recordationis Ioannis Pa-
 pæ XXII. prædecessoris nostri,
 quæ incipit, Execrabilis, vel asse-
 cutio.

17. pars.
 eutionem alterius beneficii ecclesiastici dicta autoritate collati, vacet, etiam si tanto tempore vacauerit, quod eius collatio, iuxta Lateranen. statuta concilii, ad sedem Apostolicam legitimè deuoluta, ipsa què ecclesia seu vicaria dispositioni Apostolicæ specialiter reseruata existat: super ea quocumque inter aliquos lis, cuius statum presentibus haberi volumus pro expresso, pendeat in decisa, (dummodo tempore datæ presentium non sit in ea alicui specialiter ius quaesitum) cum annexis huiusmodi, ac omnibus iuribus & pertinentiis suis, Apostolica tibi autoritate conferimus & de illa etiam prouidemus. Quo circa Dilectis officialibus, &c. mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, te vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem possessionem dictæ parochialis ecclesiæ seu vicariæ, & annexorum, iurium què & pertinent. prædictarum, inducant autoritate nostra, & defendant inductū, amoto exinde quolibet illicito detentore, facientes te, vel procuratorem prædictum ad ecclesiam huiusmodi (vt moris est) admitti, tibi què de illius parochialis ecclesiæ & annexorum huiusmodi fructibus, redditibus & prouentibus, iuribus & obuentionibus vniuersis integrè responderi, contradictores, &c. prout iustitia sua de dicit ad hoc cō-

pescendo. Non obstant. piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiā prædecessoris nostri, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, aut si aliqui super prouisionibus sibi faciendis de huiusmodi, vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales, vel speciales dictæ sedis, vel legatorum eius literas impetrarint, etiā si per eas ad inhibitionem, reseruacionem, & decretum vel aliàs quomodo libet sit processum: quibus omnibus, te in assecutione dictæ parochialis ecclesiæ, seu vicariæ volumus anteferri, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem beneficiorum aliorum præiudicium generari seu si venerabili fratri nostro Archiepiscopo Senonen. & pro tempore existente dictæ domus præceptori, vel quibusuis aliis communiter vel diuisim ab eadem sede sit indultum, quo ad receptionem vel prouisionem alicuius minimè teneantur, & ad id compelli aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, quodq; de huiusmodi, vel aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collationem, prouisionem præsentationem, seu quauis aliam dispositionem, coniunctim, vel separatim spectant. nulli valeat prouideri per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem, &

qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali, vel speciali, cuiuscunque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mētio specialis: nos enim ex nunc irritū decernimus & inane, si secus super his à quocumque quavis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli, &c. Datum, &c.

VI. & septima pars.

Bulle diuino continet septem partes.

NOtandum est, quòd hæc bulla septem continet partes in prima ponitur salutatio, in secunda narratio, in tertia Papæ cōcessio, seu dispositio, in quarta committit Papa executores ad mittendum impetrantem in possessionem, in quinta non obstat. ponuntur, in sexta cōminatur Papa in cōtrauenientes suæ prouisioni. ibi, nulli, &c. in septima data videlicet quo die quòue anno hæc dictata fuere. Ista est summa huius bullæ, & cuiuslibet alterius ferè rescripti, quo ad quartam & sextam partem, quæ aliquando omituntur, quia non conueniunt: quamvis Bald. in c. Super literis, col. 3. de rescript. dicat his verbis, quod debet rescriptum tria continere, videlicet narratoriam, supplicatoriam: & hæc duæ respiciunt impetrantem, & conclusoriam, quæ respicit rescribentē. Præmissa igitur bullæ forma videamus ad digitum, an præmissa contineantur in ea, verum quia de noua prouisione prius agitur, ideo eius verba prosequor.

Papa suū nomen præponit, in bulla, non cognomen.

Iulius Episcopus, &c. Primò ergo Papa nomē suum præponit, quia ipse omnibus est præponendus, utpote caput, & caput tanquàm nobilius cæteris est anteponendum membris. l. cum in diuersis. ff. de relig. & sumptib. funer. capite enim languescente facilius reliqua corporis mem-

bra inficiuntur, c. sunt plurimi. d. que. i. & quia scribens alteri solet se præponere. l. Nefemius. ff. de neg. gest. & de re iud. scripsi in gloss. i. tit. de approb. conuent. in Conc. Francie. ipse tamen Papa nunquam solet suum cognomen in suis literis exprimere, nec Cardinales, vel Episcopi, aut Abbates: sed suo nomine contenti sunt iuncto nomine dignitatis episcopalis, aut abbatiæ, ut Ioannes Card. &c. Ioannes episcopus Paris. vel Ioannes Abbas, &c. siue ipsi aliis scribāt, siue illis scribatur: ideo Papa ex stylo curiæ Rom. nunquam rescribendo cognomen illorum exprimit, sed solum nomen cum dignitate: & hoc sufficit ad certificandum illam, ideo non est opus alia demonstratione. l. i. de dote prælega.

Episcopus, Episcopum se dicit & seruū seruorū Dei, vide hoc in proœm. Sext. & Cle. declaratum, quia Pragmaticis hoc non prodest, & ipsi hoc sciunt. [Ideo missa facio.]

Dilecto filio. Pro excommunicato vel inimico sanctæ sedis non solet Papa scribere, sed pro dilectis: ideo eos sic vocat, quia excommunicatos nec fratres, nec filios appellat, sed loco benedictionis, & salutationis dicere solet, spiritum consilii sanioris, ut docet specularior in tit. de rescript. præsen. §. ratione forme. verb. & nota quod Papa, quia excommunicatus habetur pro mortuo. cap. dilectis filiis. vbi gloss. & doct. de app. hodie excommunicatos absoluit ad effectum ut inferius. Nec probanda erit dilectio impetrantis: quia omnis censetur dilectus, qui non est odiosus quo ad hoc, sicut de digno, ut omnis dicatur, qui non est indignus. l. cum quidam. ff. de leg. 2. & sicut omnes sumus filii Dei per fidem. Paulus ad Galat. 3. cap. sic filii omnes sunt eius vicarii videlicet Papæ cura & honore, quòd ipse curam omnium Christianorum habeat, vel habere debeat: & omnes ei honorem impendere, teste Bonifacio in proœm. col. 2. not. 4. vide quæ scripsi in forma man. in con.

Et filios vocat omnes, qui non sunt episcopi aut patriarchæ, vel archiepiscopi. c. quam

quàm graui de crimine falsi, & iste est stylus curiæ Romanae.

Salutatio
Papæ non
dati absolu-
tionem.
Paulus ad Corinthios. ca. vii. ait, Salutare in osculo sancto. Unde hic Papa salutatur eum, cui providet, & ex hac salutatione non censetur illum absolueri quem salutatur, cl. fin. de sent. exc. a. huius clausula absolutes, & c. infra posita esset superflua. de ista Papæ salutatione ad beneficia vacatura scripsi in forma mand. in pr. vbi dixi esse differentiam in scriptis ad vacatura, Papa salutatur eum, quem vult grauare ad conferendum, in his verò ad vacatura eum salutatur, cui providendo confert, quando Papa per breue scribit, solet addere salutem, & Apostolicam benedictionem: vt inferius in materia breuis dicitur.

Rationes
diuersæ in
diuersis
momentis
Papæ
ad co-
cedendum.
1 Vitæ ac morum honestas, & c. Notandum est, quod hæc secunda pars bullæ continet narrationem, in qua duo momenta Papæ præcipue conscribit. Imprimis rationes, quæ mouerint eum ad hanc gratiam concedendum. In secunda factum narrat ibi, exhibita, & c. vel cum itaque, & c.

2 Sicut enim Papa pluribus mouetur rationibus ad concedendum vni potius quàm alteri: ita rationes alias in vno exprimit, quàm in alio. cap. Relatum, de præb. vt sequitur.

Ratio mo-
uens Papæ
pro infame
retribu-
tionem.
3 Si enim Papa gratiam infanti faciat, solet statim à salutatione sic dicere, laudabilia infantilitatis tuæ indicia, & c. si autem sit puer usque ad tredecim, vel quatuordecim annos, dicit laudabilia tuæ puerilis ætatis indicia: ex quibus (prout fide dignorum testimonio accepimus) verisimiliter concipitur, quod in virum procedere debeas virtuosum, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales, & c.

Per quo-
modo di-
gnoscatur.
4 Dicunt quidam, quomodo potest cognosci puer vel infans, cum sapientissimus Salomon, Prou. 20. cap. de illo dicat, Quis autem hominum intelligere potest viam suam? Et c. 30. Tria sunt mihi incognita, & quartum quod penitus ignoro, viam viri in adolescentia sua, Resp. Papa dicit se habuisse

ista indicia testimonio fide dignorum, quibus credi solet. l. Titio. 2. vbi gloss. ff. de condit. & demonstr. gloss. in verb. notitia. cap. cupientes, de elect. lib. 6.

5 Etiam Papa dicit verisimile esse, quod puer bonis moribus præditus fiat vir literatus, & virtutibus decorabitur: & hoc est quod ad præsumptionem, licet aliquando hoc non sit: & de hac clausula fide digno commendaris testimonio, scribit Corfe. in repet. c. Grandi, de suppl. neglig. præl.

6 Ista probantur in c. ex studiis, de præsumpt. vbi sic scribitur: Ex studiis suis intelligitur puer: quemcunque enim virtutibus studere, cum modestia continentia, auditioni sapientum, obseruantia mandatorum Dei maxime simplicitati, & humilitati videris, huius munda & recta opera intellige, & sic quo ad præsumptionem: sicut Papa hic dicit.

7 Melius & tutius esset, quod Papa hos crescere sineret, & postea illis conferret, quia hoc solet generare scandalum in ecclesia, cum istis vitulis confert beneficiū: finire eos oportet: vt aratro habiles fiant.

8 Si verò maiori quatuordecim annis seculari Papa scribat prouidendo, solet describi hæc clausula: vitæ & morum honestas, ac alia laudabilia probitatis & virtutum merita, super quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales, & c. cum iuris præceptum primum sit honeste viuere. l. iustitia. ff. de iust. & iure. §. iuris, illo. tit. in instr. ob id honestas vitæ & morum inducunt Papam ad concedendum: mouetur etiam Papa ob merita probitatis & virtutum.

9 David expetiit bonitatem, disciplinam, & scientiam, sic Papa his mouetur. Vide que scripsi in forma mand. in Concor. & ista clausula, vitæ ac morum honestas, non solet apponi in gratia, si neutri, vel si nulli, vt inferius dico in materia, licet aliquando viderim apponi: hodie multa conferuntur beneficia ab inferioribus collatoribus, aliquibus apud quos nulla est vitæ, nec morum honestas, sed turpitudine & dissolutio: sed ve illis, q. hoc modo cōferūt, q. reddēt quando

Honestas
vitæ, & mo-
rum, & vir-
tutum me-
rita indu-
cunt colla-
tores ad cō-
ferendum.

quandoque rationem villicationis, in qua erit fletus & stridor dentium.

Domestici & familiaribus clausula propria & religiosi.
10 Si verò concedatur domestico, vel familiari Papæ, solet inscribi grata tuæ familiaritatis obsequia, &c. & ista gratis expediuntur: ideo dici solet grata, Romanis tamen pragmaticis non grata, quia animo non grato sine mercede hæc expediunt quandoque: sed quia verisimile est, quod Dominis suis grato animo concedat, ob id dicit grata, &c. licet per multi sint Philippo Maced. dissimiles, qui Hipparchi mortem ægrè tulit, quod antequam beneficium à se accepisset, vitam finierit: *vt est in Apophteg. Pluth. ubi plus his verbis scribitur. Per quam rarum est principem sentire gratiarum affectus, sed amicis plerique non a-liter, quam equis vruntur, dum usui sunt, curam, inuicem factos abiciunt, eosque spoliati citius, quam beneficio iuuant. ideo accipe David doctrinam, Nolite confidere, &c. [Et mihi experto in hoc credite.]*

Philippus molestè cullit quòd alii non benefecerit.
11 Cum autem bulla dirigitur religioso, solet apponi clausula ista, religionis zelus & merita, & Papa à quibus fide dignis habuit, cum non viderit vnquam impetran-tem? resp. impetrantes solent impetra-re per pragmaticos Romanæ curiæ, qui dicunt Papæ, impetransem esse dignum, & multoties falluntur, quia ipsi non cognoscunt impetrantes, sed fortè excusa-ri possunt: quia omnis præsumitur dignus, l. cum quidam. 2. ff. de leg. 2. cap. si forte, de elect. in 6. & is qui ingressus est religionem præsumitur, quod hoc fecerit bono zelo, qui inducit ad concedendum vthic.

Collatores cognoscere eos quibus conferunt debent.
12 Dicebat Menander Græcus his qui Reip. præsumunt, Multis sanè modis non benedictum est: cognosce te ipsum: foret enim vtilius si diceretur, cognosce alios homines, quos si cognoscerent episcopi, & alii collatores, eos non ditarent, nec illis in perniciem animæ prouiderent, bonis saltem derelictis.

Titulus prioratus qualis esse debeat.
13 Si priori seculari dirigatur bulla, dicitur in ea priori seculari talis ecclesiæ col- legiatæ: & vocatur prioratus secularis sancti N. ordinis S. Benedicti &c.

14 In titulo prioratus claustralis dicitur, priori prioratus claustralis monasterii. S. Germani de Pratis Paris. diocæs. salutem. Quando verò providetur de monasterio alicui episcopo, postquam episcopus est consecratus, non benedicetur, & nominabitur episcopus non Abbas, nec prior: quia à maiori fit denominatio. l. Queritur. ff. de strat. hom. alioqui nostri episcopi maxime cardinales sexcenta haberent nomina, quia sexcentos habent vel episcopatus, vel abbatias vel prioratus, seu hospitalia, vel leprosas, aut alia beneficia, in totius reip. perniciem quæ malum, tanta voracitas?

15 Etiam ista, quæ in exordiis gratiarum ponuntur non sunt à partibus probanda: quia causa impulsua cessante non cessat dispositio, l. i. §. sextum. ff. de posth. & in dubio ista causa præsumitur impulsua. gl. in l. 2. in fi. ff. de don. doct. in cap. cum cessante, de app. hoc docet Staphil. in tra. de lit. grat. rub. de vi. claus. in pr.

16 Sed bonum esset, quod omnia, quæ in his dicuntur, literis comprobarentur & verificarentur coram iudicibus ecclesiasticis conseruatoribus vniuersitatum, vel aliis: quia officiales episcoporum vix eas comprobarent, vt beneficia conferre possent propter defectum impetrationis: vel possent eligi iudices à Papa Roscii, id est miræ probitatis, & scientiæ viri, qui de expressis in bullis summarè & de plano cognoscerent, & bullam comprobarent.

17 Quando autem bulla dirigitur doctori, vel alteri graduato, scribitur hæc clausula literarum scientia, vitæ ac morum honestas, & sic Papa præfert hic scientiam, ut ostendat istum literatum habere hoc præcipuum vltra vitæ & morum honestatem aliorum, quibus etiam hic præditus est: Ideo incipit à literarum scientia: & vt cognoscatur quòd Papa vltra alios mouetur ratione scientiæ ad concedendum, quia scientia totus mundus illuminatur, *auben. habita. C. ne filius pro patre.*

18 Et narratio etiam, baccalaureatus in gratia

gratia, etiam non negata quò ad effectum ad iudicationis probanda est, *re docet Egid. Bell. decis. 703. item quod & Petr. Paris. cons. 49. ad l. col. pen. num. 30. & seq. in 4. vol.*

19 Et si dirigatur aduocato consistoriali, non dicitur magistro, nec solent in literis Apostolicis aduocati consistoriales vocari magistris: sed dicitur in eis, nos volentes eidem N. qui in consistorio nostro aduocatus exiit, &c.

20 Clerici cameræ Papæ etiam non dicuntur magistri, nec aliquis officialis Papæ, eo quod familiaris dicitur magister, nisi habeat priuilegium, quod sit magister vel sit promotus. *c. ne sede vac. nec scholaris est magister. c. fin. de presump.* nisi sit in registro supplicationum: hi enim dicuntur magistri registri supplicationum: alij verò dicuntur registratores bullarum, non verò magistri, imò nec beneficia clericorum cameræ sunt referuata, nec beneficia procuratorum contradictarum, quia non sunt nominati in extrauag. Ad regimen, *de preben. in Extrauag. communibus.*

21 Ad hæc quando alicui prouidetur de præstimonio, siue in ecclesia sit siue extra eam, tunc non fit intitulatio, vt Romani vocant, vt rescriptum dirigatur clerico perpetuo beneficiato in tali ecclesia: sed in bulla dicitur, tali clerico talis diocesis: & si aliud habeat beneficiū vocabitur nomine alterius beneficii, & hoc est propter incertitudinem, que est, an præstimonium sit beneficiū, & ita seruat stylus cur. Rom.

22 Notandum quòd bulla nunquam exprimit nisi vnum titulum, ideo non dicit canonico talis ecclesiæ, & rectori parochialis ecclesiæ: quia quis non debet esse pluralis etiam in titulis, vt duos habeat titulos, sicut nec duo beneficia. *c. cum non ignores. de preben. & c. sanctorum. 70. dist. & si duos daret titulos, videretur pluralitatem à iure damnatam approbare.*

23 Etiam quia hodie quidam ex nostris cardinalibus tot habent serè episcopatus, abbatias, & prioratus, quot in cælo stellæ sunt errantes, quæ si numerarentur, oporteret totam vnã bullam ex harum numeratione conscribere: vnde non solet di-

ci magistro artium, & in medicina, sed magistro in Medicina, doctori in Theologia.

24 Tamen dicitur in bulla, doctori vtriusque iuris, quia vtraque scientia coniuncta est: *vt scripsit q. 5. tract. nomi.* & sic non intitulatur quis (vt practantium verbis vtat) de duobus, nisi essent in eadem ecclesia, & de illis prouideretur vni: si autem sit quis licentiatus, dicitur tali licentiato, vel baccalaureo salutem: si autem in supplicatione dicatur, quòd est licentiatus, qui (vt asseris) de rigore exiit, vel (vt asseris) formatus exiit, &c. *alia vide in practica cancel. Romane. per Hier. Paul.*

25 Item si fiat mentio ordinis mendicantium, dicitur tali N. ordinis fratrum prædicatorum, vel ordinis fratrum eremitarum S. Augustini, vel ordinis minorum: si verò sunt de obseruantia, dicitur esse ordinis minorum de obseruantia nuncupatorum: si autem fiat mentio de aliorum ordinum, dicitur in literis Papæ, sub regulari obseruantia viuentium, de stylo curiæ Rom. qui est obseruandus. *c. ex lit. de const.*

7 Exhibita siquidem, &c. Ita est facti narratio, quæ post has rationes Papam mouentes apponitur, quæ varia & diuersa est pro factorum diuersitate: vnde planè factum narrari debet, ex qua omnis certitudo elici possit: & hæc narratio qualiter fieri debeat, non potest certa constitui doctrina alia, sed cauendum est, ne falsa in narratione pars inserat, aut aliquid omittat quòd Papam ad difficilius concedendum, vel denegandum inducat: alioquin rescriptum erit nullum. *c. Ad aures. & c. ex remore. & c. postulas. & cap. super literis. de rescriptis. & dixi supra in prima differentia inter literas gratiæ & iustitiæ, verum enim verò quia ex narratione partium in iure posita non potest sumi decisio iuris. cap. si Papa, de priuileg. lib. 6. nec ex ipsa potest sumi aliquid ad decisionem cauillarum. gloss. in c. vno. in verb. collationem, de rer. permitt. in 6. Rom. in repe. in auth. similiter, in 10. speciali. C. ad legem Falci diam. allegat. gloss. in l. vnic. C. quando non pentenitium partes pententib. accrescant. Barba. in repe. Raynald. col. 21. de restam. ex his ergo*

Titulus mendicantium quis.

De narratione quomodo fieri debeat.

narrationibus hinc nihil eliciemus, sed veniamus ad tertiam partem, ubi sunt clausulae frugiferae.

Narratio 2 Tamen ex narratione partium elici quid prosit solet veritas, vel obreptio: ideo partes & per que summopere respicere debent, quid narrent, & an narrata probari possint, vel contra in qualibet tra ea probari possint: nam quae pars narrat, ea confiteri censetur, & ex hoc iudicari poterit. *h. cum precum. C. de lib. cau. & superius dixi.*

3 In nouis & simplicibus prouisionibus, & in gratia si neutri narrari modus vacandi solet per exhibita, si quidem, &c. in aliis vero gratis regulariter non, sed per dudum, &c. cum itaque, &c. & prout casus occurrat, & hoc de stylo Romanae curiae.

Nuper, olim, dudum 4 Et licet dicatur dudum, nuper, olim, tamen hoc non nocet: quia haec dictiones tria continent tempora, videlicet praesens, praeteritum & futurum. *gl. in l. i. §. ff. de noui operum. c. olim. de offi. deleg. & in c. n. de cleric. excomm. in iust.*

Gratia facta quomodo debeat in alia narrari. 5 Notare tamen debemus: quod gratia iam facta debet plene & extense in bulla narrari, quando non reuocata, nec sortita effectum in aliqua parte, & quando est illius qui primam concessit gratiam, secus si successoris: siue narretur dispensatio siue alia gratia.

6 Si vero in vim mandati fuerit alicui prouisum, & is impetret à Papa beneficium, in noua prouisione breuiter gratia mandati narrabit ex stylo Ro. curiae.

7 Etiam successoris gratia breui narrari solet, quamuis in formationi congruit expediatur, ut inferius in ea materia scribam: & in narrationibus debet quis sequi ordinem rerum, ita ut prius acta, prius sint referenda, ut prouinc. fol. 60.

8 Idem si sit reuocata, vel sortita effectum: vidi de stylo cur. Rom. seruari.

In prouisione Papae non sunt probanda merita. 1 Nos tibi praemissorum, &c. Ita est bullae tertia pars, videlicet Papae dispositio, & prouisio cum suis clausulis ualde uilibus, quas nunc prosequamur: & multa uilia in hac parte continentur, & quauis in donatione probanda sint meri-

ta, alias donatio corrumpit. *l. si donatione. ubi do. C. de colla. l. Aquilius. & l. si pater. ff. de dona. Do. Tirag. in l. si inquam, in verb. dona. C. de reuoc. don. tamen in hac Papae gratia non oportet merita ista probare: quia Papa uult intelligere meritum cum, qui non demeretur, ideo illi confert, quamuis alia non praestiterit seruitia. [l. cum quidam. 2. ff. de leg. 2.]*

1 Teque absolutes, &c. Ista clausula & sequentes oriuntur ex signatura, sicut olim Graeci ex equo Troiano: ut per Virgilium, lib. 2. & per Historiographos: & hoc sicut ex prima dispositionis Papae clausula signaturae, & cum absolutione à censuris ad effectum praesentium, &c. sic & prima dispositio bullae continet hanc clausulam: ut hic uideri potest.

2 Et sic Papa absoluit impetrantes à sententia excommunicationis etiam maioris, alias collatio facta excommunicato non ualere, nec rescriptum impetratum ab excommunicato. *cap. 1. de rescrip. in 6. cap. postulasti. de cleric. excomm. in iust.* Ideo hic dicit text. à quibusuis excommunicationis, &c. & ut maiorem excommunicationem comprehendat, & minorem, si repugnet impetranti.

3 Maior à communionem fidelium excludit, minor à sacramentorum participatione. *c. 2. de excep. siue excommunicatio sit laeta à iure: ut si quis manus uolentis in clericum iniecerit, is est à iure excommunicatus. c. si quis suadente. 17. q. 4. ut scripsi amplia. & limita. & preponit Papa excommunicationem à iure, quia sententia iuris ferè imponitur propter crimen, ideo plus ligat. arg. not. in c. peruenit de excep. prelat. Scaphil. in tract. de lit. grat. de vi & effectu clausulae. uel superior tamen, &c.*

4 Siue ab homine excommunicatus sit, vel officiali episcopi, uel archiepiscopi, aut ab alio potestate habente, siue in eadem diocesi, siue in alia: quia hic non consideratur, à quo, sed an sit: nam excommunicatus in una diocesi in alia etiam est uideus. *cap. quis quis. ubi gl. 4. q. 5. gl. in ca. Pastoralis. §. uerum. de app. quia sicut lepra sequitur leprosum, & morbus Neapolitanus infectum,*

Etum, ita & hæc excommunicatio, gloss. in l. 3. ff. pro socio. & sic iste text. intelligitur de excommunicatione etiam maiori, licet quidam velint dicere contra, nullo tamen iure fulciuntur, imò contra verba. text. nituntur, ibi à quibusvis excommunicationis sententis absolventes, &c. minor eadem excommunicatio à perceptione sacramentorum excludit. c. 2. & 3. de except. scripsi in rit. de excom. rit. ord. in concord.

Suspensio & interdicti eua absoluitur, ut impetratio proficit.
 5 Etiam suspensus diuinis non potest eligi, nec eidem beneficium conferri. cap. 1. cum dilectus. de consue. gloss. in c. clem. bone. de erat. & qualtr. & in d. c. fin. de excess. prelat. Ideo Papa hic absoluit illum ad effectum vt valeat impetratio & prouisio: vt in ca. Apostolica. de except.

6 Idem si aliquis sit interdictus à diuinis, vel ab ingressu ecclesie: vt dicitur in c. Si sententia, & in c. is cui. de sent. excom. lib. 6. nam is à Papa absoluitur ad effectum presentium consequendum, videlicet vt beneficium ex hac prouisione consequi possit, nõ obstante excommunicatione, suspensione, vel interdicto.

Absolutio quando post satisfactio nem requiritur.
 7 Et quamuis post satisfactionem non requiratur absolutio à suspensione, vel interdicto: sed sufficit iudicis declaratio sine alia absolute: quod secus est in excommunicatione. gl. notab. in Clem. vna. in verb. donec. de dec. & in Clem. si. de cens. Idem tenet gl. Pragm. sanct. in rit. de interdict. in differen. non ponend. in gl. mox: tamen: quia non apparet Papæ de aliqua satisfactioe, ideo absoluit eum in hac impetratione tam ab excommunicatione quam à suspensione, & ab aliis censuris, sed absoluit tantum ad effectum presentium consequendum, nõ quò ad alia vt plenè scripsi de canonico creato, ad effectum, in §. fin. de reserua. in Concord. & in forma mand.

8 Præterea absoluit eum ex quavis causa, vel occasione processerit excommunicatio, ibi quavis occasione vel causalatis, etiam si prouenerit ex culpa impetrantis propter istam generalem clausulam: hæc tamen generalitas restringitur & à iure & à regula cancell. vt inferius dicitur.

9 Vnde hæc absolutio non proderit hæ-

reticis. cap. excommunicamus. §. credentes, de heret. Fel. in cap. Apostolica. col. a. de except. ne præstetur ipsis occasio censuras vilipendendi, quas facillimè ex eorum pessima conditione reijciunt.

10 Nec proderit ei, qui inforiduit in excommunicatione ultra annum, quia hæreticus præsumitur. gl. in c. si. de pen. & ita fuit iudicatum Burdegalæ. vt referi Boer. in deci. Burdeg. q. 290. duo permutauerunt.

11 Nec falsum committentibus in literis Apostolicis, etiam si addant punctum, vel deleant: illi enim in bulla cœnæ Do. sicut excommunicati, nec possunt ab alio, quam à Papa absolui, nisi in mortis articulo. in cap. ad falsarium, de crimine falsi. hoc patet in bulla cœnæ Domini, art. 4. vbi etiam scripsi: & hoc est quia Papa istos non vult absolueri.

12 Vnde Iulius Papa tertius Modernis verbis statuit, & ordinauit, huiusmodi absolutionem non suffragari non parentibus rei iudicatæ, incendiariis, violatoribus ecclesiarum, falsificatoribus, & falsificari procurantibus literas, & supplicationes Apostolicas, & illis vtentibus, receptatoribus & fautoribus eorum, ac res vetitas ad infideles deferentibus, violatoribus ecclesiasticæ libertatis, via facti ausu temerario Apostolicis mandatis non obtemperantibus, & nuncios vel executores Apostolicæ sedis, & eius officialium eis commissa exequentes impediuntibus, qui propter præmissa, vel aliquod eorum excommunicati à iure, vel ab homine per quatuor menses scienter excommunicationis sententiam huiusmodi sustinuerunt, & generaliter quibuscunque aliis, qui censuris aliquibus etiam aliis, quam vt preferatur quomodolibet ligati, in illis per annum continuum inforiduerint.

13 Itaque habetis, quibus non proficit hæc absolutio in reg. 78. Iulij: & hoc est bene notandum, quia non fuit hæcenus ab alio Pontifice sic declaratum. Igitur hæc clausula quavis occasione, &c. non proderit istis, nisi in signatura diceretur, & cum absolute, à censuris ad effectum etiam in casibus regulæ & cum illis deroga-

Absolutio à censuris in bulla data quibus non proficit.

Absolutio à censuris in bulla data quibus non proficit.

*Dicens se
familiarē
Card. est
excommu-
nicatus.*

*Absolutus
hic non po-
terit cele-
brare, nec
ordines su-
mere.*

*Absolutus
non potest
beneficium
ab ordina-
rio obtine-
re.*

tione, quod non solet Papa facere, sed tentandum est, alioqui debetur.

14. Etiam non puto hic comprehendi illum, qui dixit se familiarem, vel nepotem Card. vt obtineret facilius gratiam, quia est excommunicatus: & non est verisimile, quod Papa istum furem absolueret velit: vt *consuluit Paul. Paris. cons. 77. in causa. col. 2. in 4. vol. dicam inferius in rescripto perinde alexe quid agere debeat.*

15. Item licet hic absoluator quod ad effectum obtinendi istud beneficium impetratum, tamen impetrans non poterit celebrare, nec horis interesse diuinis, nec alia facere, quia ad effectum tantum est absolutus: vt patet hic, imò si post hanc absolutionem ingerat se diuinis, incurrit irregularitatem. *cap. 12. cui, de sentent. excomm. lib. 7.*

16. Nec possit aliud beneficium post istā absolutionem obtinere ab ordinario, vel alio, nisi absolueretur de nouo, tamen quod ad effectum consequendi beneficium impetratum non requiritur, vt absoluator ab ordinario, vel ab alio presbytero, quia absoluitur à Papa per has literas, *ibi harum serie absoluentes, &c.*

17. Et Papa solo verbo absolueri potest, sicut solo verbo creare sacerdotes, vt docet Angel. in l. u. C. de sentent. p. asis. & Fel. in ca. 1. col. 6. de cons. Barbar. in cle. si. col. 2. de rescrib.

18. Imò de iure quandiu excommunicatus erit, priuatur fructibus beneficij *gl. in c. preter. 32. dist. quia Dei inimicus & ecclesie non debet de patrimonio viuere Iesu Christi. Bal. in c. 2. col. 3. in 2. elect. de iudi. arg. c. commissa, de elect. lib. 6.*

19. Nec poterit interim ordines sumere: imò esset irregularis, si assumeret: vt docet Panor. in cap. 1. de eo qui suri uel ordin. suscepit: & vt semel dicam, in nullo alio releuatur hic excommunicatus, nisi vt ista prouisio facta eidem valeat: ergo omnes alie pœnæ contra excommunicatos contra eum locum habebunt sexaginta. *scripsi in tit. de excommunicat. non vitand. in concord. vnde scripsi in gl. absoluentes, in forma mandati. in concordat. quod excommunicatus impetrans mandatum, si non procuret alio modo ab-*

solui, non poterit beneficium acceptare, licet mandatum valeat.

1. Nec non omnia, & singula beneficia ecclesiastica, cum cura, vel sine cura, quæ etiam ex quibusvis dispensationibus Apostolicis obtines, & expectas, nec non in quibus, & ad quæ ius tibi quomodo libet competit quæcunque, quocunque, & qualia cunque sint, &c.

2. Ista clausula nascitur ex ventre signaturæ, ibi. & quod obstantiæ oratoris habeantur pro expressis, seu in toto, vel in parte exprimi possint, & tantum operatur, ac si nominatim expressio fieret, teste Anton. Butrig. in cons. 2. visis literis. col. 1. & Fel. in ca. in nostra. corrola. 9. de rescript.

3. Duo in signatura concedebatur, quod illa quæ obtabant impetranti haberentur pro expressis: secundum quod exprimi possint in bulla: ergo possunt exprimi beneficia, vel haberi pro expressis: & licet habeantur pro expressis, exprimi tamen poterunt: quia in fauorem impetrantis hoc conceditur, cui fauori renunciare potest. *c. si diligenti. de for. compe. l. pen. C. de pact. & melius est quod in bulla exprimantur ad vitandos processus: & vt noscatur mēs Papæ: quamuis vtrumque in signatura fuerit concessum.*

4. Per hanc clausulam tollitur subreptio, quæ foret, si quis impetraret beneficium à Papa, vel ab eius legato, & non exprimeret beneficium etiam modicum: vnde impetratio & prouisio nullius esset momenti. *c. si proponente. de rescri. ca. Si moru. de praben. lib. 6. etiam si impetrans illud resignare paratus sit. c. postulasti. vbi. Egid. col. 1. de rescript. ideo Papa habet pro expressis, id est ac si in bulla expressa essent omnia & singula beneficia ecclesiastica.*

5. Ergo de feudis & aliis beneficiis temporalibus non intelligitur, quia non sunt in gratia exprimenda, *c. Felicis, de pœnis. li. 6. vbi hæc beneficia dicuntur sed non ecclesiastica, vt in rub. vt beneficia ecclesiastica sine diminutio. conferan.*

*Deproui-
sione facta
de duobus
beneficiis
in
bullâ de-
bitâ.*
6 Adhæc si prouisio fuerit facta in vna
signatura de duobus beneficiis, & bulla
expediatur de vno: oportet dicere in ea
sic, cui etiam hodie parrochiali ecclesia
feu alio beneficio, &c. concessimus prouide-
ri, ex quo in supplicatione expressa sunt
duo: tamen hæc clausula facit vt hoc non
exprimatur: quia Papa pro expressis ha-
bet omnia beneficia.

7 Item Papa non solum habet pro ex-
pressis omnia beneficia, sed & qualitates
illorum: & hoc probatur ibi, cum cura, vel
sine cura & qualiacunque, probatur in clem.
2. de præb. c. Ad aures. de rescri.

8 Præterea vult pro expressis haberi be-
neficia quotcunque habeat, & in quocun-
que numero, ad hoc vt valeat impetratio,
non obstante numero beneficiorum decem,
vel alio numero, quot obtinebat impetrans,
tamen vt infinitas videretur. ca. 2. de rescripti. in
sexto.

*Clausula
pro expres-
sis non con-
uenit vltra
duo benefi-
cia.*
9 Fortè non continet nisi duo: nam si
Papa sciret istum vltra duo habere, fortè
non concederet aliud, per c. cum ados. de rescri.
ideo non prædesset ista clausula ad tertium,
vel ad alia plura, vt ista clausula restringatur,
& Papa non illudatur, vt supra dixi in
signatura.

10 Adhæc vult etiam haberi pro expres-
sis ea beneficia, quæ impetrans expectat, si
fortè quis obtinebat literas mandati, vel al-
ias expectatiuas ad beneficia, & velit nunc
beneficium impetrare, de illis literis, per
quas expectat beneficia, facienda esset
mentio. c. in nostra. de rescripti. tamen per istam
clausulam hoc tollitur. ibi & expectat, ac
in quibus, & ad quæ ius sibi quomodolibet
competit, idem si ius competeat: quia
fortè iam acceptauerat beneficium vacans,
& sibi fuerat collatum, tunc per istam clau-
sulam reseruatur illi ius.

*Clausula
per expres-
sis non du-
ci dispen-
sationem.*
11 Notandum est tamen quod per hanc
clausulam non censetur dispensatus, vt
quis retineat beneficia, nisi obtineat de illis
dispensationem. c. non potest. de præben. ideo
in narratione bullæ solet dispensatio nar-
rari, videlicet cum quo dudum: vt duo in-
compatibilia beneficia, etiam si dignita-
tes, personatus, administrationes, vel offi-

cia forent, & ad eos, &c. si tibi alias canoni-
cè conferantur, recipere & simul reti-
nere libere & licite valeas Apostolica
fuit auctoritate dispensatum. *Staphil. in
tract. de literis gratia, in secunda forma expe-
ditiva.*

12 Et ista clausula pro expressis, non de-
rogat priori dispositioni fortiores clausu-
las habenti: vt docet Petr. Paris. cons. 42. qua-
rum. non. 18. in 4. vol.

13 In hoc tamen aduertendum est, quod *Qualitates
qualitates beneficiorum, vt statim dixi pro expres-
sunt exprimendæ, nisi habeantur pro expres-
sis habetur.*
pressis, vt hic, vel nisi sit clausula in signa-
tura posita, quod maior & verior specifi-
catio fieri possit, etiam qualitatibus: vt docet
gl. in reg. 63. & inferius dicitur.

14 Etiam notandum est, quod si quis ex-
presserit dignitatem in signatura, si nõ ex-
presserit qualitatem, negatiue debet intel-
ligi, scilicet de non curata, vel de officio et-
iam nõ curato: & sic in bulla exprimeretur,
dignitatem non curatam tibi conferimus:
hoc est statutum in reg. cancel. Innocentij
63. & in reg. Iulij tertij, in reg. 68.

15 Nisi illa qualitas conditionaliter fue-
rit in signatura expressa, videlicet digni-
tas talis, quæ forsan curata existit, tunc in
bullâ curata dignitas exprimeretur: vel si af-
firmatiue fuerit dictum, dignitatem talem
curatam dignemini conferre, non licebit
in bullâ exprimere, quæ forsan curata exi-
sit, quia minus exprimeretur: & non est
minus exprimendum in bullâ, quam in si-
gnatura sed pinguius, cum bulla sit signa-
tura extensa: vt supra dixi: & si minus ex-
primatur in bullâ, quam in signatura, solet
de subreptione notari.

16 Præterea si prioratus impetretur, de-
bet exprimi an secularis sit, an regularis: *Prioratus
secularis
quia nomen prioratus est nomen com-
mune: ideo distingui debet, teste Hostien. in lavis.
ca. nisi. de præben. Olava. cons. 257. factum tale.
col. 9. nu. 24.*

17 Si verò regularis impetretur, debet *Conuentua-
exprimi si sit conuentualis, cle. Ne in agro. lis priora-
tis est ex-
conficienda dicitur negatiue, videlicet primè dicitur.
prioratus regularis, non conuentualis, per*

dicitur in regu. 63. & 68. nec poterit extendi etiam per illam clausulam generalem, quod maior expressio, &c. vel per clausulam Reservationem, &c. etiam si esset alia clausula quod exprimi qualitas possit.

18 Nam haec verba debet intelligi, quod qualitas non inducens reservationem possit exprimi: sed illa per quam induceretur reservatio non, quia quotidie sic deciperetur Papa per has clausulas: nisi in signatura diceretur, quod qualitas etiam reservationem inducens generalem, vel specialem exprimi possit: *vt superius scripsi in e-lucida signatura.*

Regala cancellarie quid negatiue intelligatur in simplicibus non procedit.

19 In capellanis vero & aliis simplicibus beneficiis non habet locum regula, quod negatiue intelligatur, vel affirmatiue: nec solet dari qualitas electionis, quia ista exprimi non solent, tamen si dubitaretur esse electionem, vel curatam, poterit quis conditionaliter exprimere, quae forsan electionis, aut curatae existit: de stylo curiae Romanae, sic solet fieri.

Verus valor est exprimendus nisi in casibus hic conscriptis.

1 Eorumque fructuum & proventuum veros annuos valores, &c. Etiam verus valor beneficii, quod impetratur, est exprimendus, *cle. 1. de praeb. quod limitatur hic, quando ille valor haberetur pro expresso, alia de hoc superius dixi in signatura, quae non repetam hic.*

2 Nota tamen sequentes casus, in quibus valebit bulla, etiam si verus non fuerit valor expressus: primus si habeatur pro expresso, vt hic, secundus casus, si motu proprio provideatur, *reg. can. 61. sed hodie idem per reg. can. Iulii Papae tertii. reg. 66. tertius ex consuetudine Franciae: vt §. si. de mand. Apost. scripsi & supra in signatura. quartus est quod beneficii, quod iam quis obtinet valorem exprimere non tenetur, quia de illo non agitur, sed de eo quo de nouo impetrat, vt annata soluatur. gl. in d. reg. 61. & quia per adeptionem istius vitimi vacabit primum, si non fuerit dispensatus per ca. de multa. de praeb.*

Dispensationis est in bulla facienda mentio.

Ac huiusmodi dispensationum tenores. Impetrans tenetur facere mentionem de primo, quod obtinet, maxime

si incompatible sit, etiam dispensationis. *c. 2. de filius presby. in 6. tamen per hanc clausulam non est alia facienda dispensationis, vel dispensationum mentio, cum Papa has dispensationes & earum tenores pro expressis habeat: & hanc materiam plenius explicabo infra in materia dispensationum.*

Nec non verum & vltimum dictae ecclesiae seu vicariae vacationis modum, etiam si ex illa quavis generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausa resultet, praesentibus pro expressis habentes. Ista clausula etiam ex signaturae dispositione oritur, ex clausula posita ibi, & vacationis modus, etiam si de illa quavis generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausa resultet, &c.

Clausula vacationis modus pro expresso habeatur.

Verus vacandi modus debet exprimi: alioqui debetur beneficium ei qui verum modum expressit, etiam si postea impetrauerit. *c. susceptum. de reser. lib. 6. c. quia sepe, de praeb. ibid. sed vt pars subleuetur hoc onere, Papa pro expresso habet verum vacandi modum, adeo quod si quis impetrauerit beneficium vacans per resignationem, & vacauerit per mortem, debetur impetranti huius clausulae ratione. & de hoc dixi superius in signatura. ibi videbis abunde tractatum.*

Verus vacandi modus est exprimi.

Cuius & illi forsan annexorum fructus, redditus & proventus 24. ducatorum auri de camera secundum communem estimationem valorem annum, vt asseris, non excedunt. Haec clausula etiam est extracta ex corpore supplicationis ibi, cuius fructus, &c. *Ad de quod statuit Alex. 6. tit. de signatura gratiae.*

Clausula cuius fructus, &c. quid operetur.

Papa habuit pro expresso valores beneficiorum, quae impetrans habebat, sed non habet pro expresso fructus beneficii, quod impetratur, vt Papa annatam consecratur: ideo valorem exprimit consuetum in regno Franciae: quem exprimi sufficit, licet beneficium sit maioris valoris, & hoc propter

Verus valor beneficiorum, cui quod impetratur non habetur pro expresso.

propter consuetudinem Regni: alioqui verus valor esset exprimendus: ut dictum fuit supra in signatura.

Clausula quouis modo vacet.
Sive ut pramittitur, sive alio quouis modo, aut ex alterius cuiuscunq; persona, seu per liberam dicti Guillelmi David, vel cuiusuis alterius resignationem, de illa extra dictam curiam etiam coram notario publico & testibus sponte factam.

Resignatio facta coram duobus notariis vel alias hic comprehenditur.
Ista clausula extrahitur ex corpore signaturæ, non ex clausulis, & est ferè eadè, ibi, siue præmissis, &c. & quia hic omnino exprimit vacandi modos, etiam per resignationem coram notario publico & testibus sponte factam, vidi dubitari, quid si fuerit facta resignatio coram duobus notariis: ut solet fieri in hac ciuitate: & dicere idè esse, etiam si facta esset coram laico priuato, dummodo probari possit, e. quod in dubiis. Et c. Admonet. de renun. & hoc videtur probari hic, per illam clausulam etiam coram notario & testibus, quia dictio etiam, ampliat, quod non solum quando fit coram Papa, sed coram notario & testibus, vel duobus notariis, aut aliis de hac dictione facit text. in Letiam. C. de testi. scripti in l. mulieris. in princ. ff. de verb. sign. Et not. quod in non reseruatis dicitur, ut pramittitur, in reseruatis verò scribitur, siue præmissis, siue alio quouis modo vacet. prouinc. f. 57. in no. super vacan. referu.

Aut constitutionem fel. recordat. loa. 22. pdecessoris nostri, quæ incipit Execrabilis. De ista extrauag. dixi in signatura, vbi est eadem clausula: & nota quod in literis super beneficiis per constitutionem execrabilis vacantibus, ponitur clausula, si est ita, & similiter de quibuscunq; narratis facti informatione requiruntur. ut statuit Innoc. in reg. cancel. 67.

Vel assecutionem alterius beneficii ecclesiastici dicta autoritate collati vacet. Etiam in corpore signaturæ, & in petitione partis est clausula, quam ibi elucidauius: ideo hic pro repetitis habeantur.

Notatamen quod derogatio generalis non includit extrauagantes, nec regulas cancellariæ, nisi expressa illarum sit mentio: & ideo Papa hic exprimitur docet Nico. Milius in verb. priuilegium, quem refert Gomes. in proc. reg. can. q. 5. & quando in beneficialibus est derogandum regulæ, semper illa debet narrari in principio, videlicet post exordium sic. hinc est quod nos, qui dudum inter alia volumus, &c. & postea in non obstant. debet poni, non obstante voluntate prioris, & ord. præmissis, ac consuet. ut est in prouinc. fol. 55. vers. aduerit.

Hodie tamen de stylo curiæ nunquam censetur derogatum reg. cancellariæ, nisi in narratione bullæ ad verbum regula narratur: ut scribit idem Gomes. q. 6. ibid. & quando fieri debeat extensè mentio, dixi superius in signatura, & in hac bulla.

Etiam si tanto tempore vacauerit, quod eius collatio iuxta Lateranen. statuta concilii ad sedem Apostolicam legitimè deuoluta, ipsaq; ecclesia seu vicaria dispositioni Apostolicæ specialiter reseruata existat. Etiam ista clausula ex corpore supplicationis elicitur, quæ ibi declaratur: & dicitur abundantius inferius in materia deuolutionis: vnde hic lista ratè. Probatur hæc clausula in c. vno, ut ecclesiastica beneficia, &c. vbi hoc non est omittendū, quod si prouideatur de maiori dignitate in Cathedralibus, aut Metropolitanis, vel de principalibus in collegiatis, tunc non ponitur hæc clausula, dummodo eius dispositio ad nos deuoluta fuerit: ut supra dixi in gl. Etiam si deuolutum.

Super ea quoq; inter aliquos lis, &c. cuius statum presentibus haberi volumus, p expressa pcedat in decisa. Ista clausula bis repetita est in signatura. Primò in corpore, ibi, litigiosa, cuius lites, &c. & in dispositione & clausulis signaturæ: est etiam conscripta, ibi, & quatenus litigiosum, &c.

Et ista clausula solet etiam ex stylo conscribi in bulla, eò quod si lis esset, & debent non

Derogatio generalis non includit extrauagantes, nec regulas cancellariæ.

Clausula etiam si deuolutum, &c. quando non ponatur.

Lis & lites status exprimitur.

non exprimeretur, subrepticia esset im-
petratio: ideo Papa licet & litis statum pro
expresio habet, de hoc dictum fuit superius in
signatura: facti c. inter, de re ind.

Masculini
concepit
femenini
in benefi-
cialibus no
neutrum.

Notandum est quod masculinum concipit
femeninum: nam licet & litis statum
volumus pro expreso haberi, quippe si
duo precedant substantia, quorum vnu
est masculini generis, alterum feminini:
& sequatur adiectiuum, illud ponetur in
masculino, per res. in c. si Apostolica, de preb.
lib. 6. vbi hoc notat Dom. pro literis benefi-
cialibus, in quibus si dicam canonicatum,
& ecclesiam parochialem predictos, di-
cetur non predictas, vel predicta: vt plene
dixi in l. i. ff. de verb. sign. & solet in dispensa-
tione sic narrari, cum quo dudum vt duo
incompatibilia beneficia, etiam si dignita-
tes, &c. & ad eos, &c.

Si vero sint duo substantia vnum ma-
sculini, alterum neutrius, tunc adiectiuum
in neutro ponetur, no in masculino: quia
masculinum non concipit neutrum. cap.
quanto, de privileg. vnde si dicatur conferre
canonicatum, prebendam, ac officium,
predicta, non autem predictos dicitur de
lylo. vide que abunde scripsi concipiendo regu-
lam aum amplia. & limitationibus in d. l. i. de
verb. sign.

De clausu-
la dummo-
do alicui
non sit ius
quasitum.

1 Dummodo tempore data
presentium non sit in ea alicui
specialiter ius quasitum.

Ista clausula non scribitur in signatura,
sed per eam Papa limitat suam gratiam,
vt non intendat isti in petranti providere
si ius sit alicui quasitum: nec est sue int-
entionis illud ius tollere. c. super eo, de off. deleg.
nam quotiescunque aliquid in publico fi-
eri permittitur, ita oportet permitti, vt si-
ne iniuria cuiusquam fiat. l. 2. §. merito. ff. de
quid in loco publico fiat, & restitutio sine pre-
iudicio iuris alieni facta censetur. c. quan-
uis, in si. de refer. lib. 6.

Ius ad rem
tollit Papa
non in re.

2 Itaque per hanc clausulam tollitur ius
ad rem, sed preseruatur habentibus ius in
re vnde si alicui erit facta beneficii colla-
tio ante Papae prouisionem, Papa non in-
tendit illi derogare: secus si haberet man-

datum, vel nominationes, & nondum eis
esset facta collatio: vt docet Calder. cons. 8. in
fin. tit. de refer. & Rom. cons. 256. approbo senten-
tias. & Fel. in c. causam que. col. 1. n. 26. de re-
scrip. Staph. in tract. de lit. graue. rubr. de man-
dato, de prouid. in prin. d. Probis in c. Eum qui.
col. penult. de preb. lib. 6. Perr. Paris. cons. ind. cir-
ca. col. 2. n. 1. col. 4.

3 Et quamuis per hanc clausulam tolla-
tur ius ad rem, adeo quod si spectans re-
quisierit, & acceptauerit: tamen per hanc
clausulam derogatur illi requisitioni, & ac-
ceptioni. c. in de concess. preben. in 6. quam-
uis de Rota dec. 244. licet de more, in nor. di-
catur. canthoc dubium, & inter doctores con-
trauersum.

4 Ex lege tamen Regia in beneficiis de-
bitis graduatis, & qualificatis isti pre-
feruntur impetrantibus, non obstante ista
clausula, vt est statutum in constitut. reg. tit. des
prouisions Apostoliques, de quo dixi abunde in
concord. Franco. in tit. de mand. Apsto. in §. de-
clarantes. & de hoc iure non tollendo dicitur in-
ferius in rescript. sineuri, in qua regula can-
cella. de non tollendo ius quasitum, breui decla-
rabo.

5 Postremo not. Gomef. in regul. de non
tollendo ius quasitum, in fin. hanc clausulam
dummodo, &c. differre a clausula sine
preiudicio alicuius: na hanc clausula gra-
tiam facit conditionalem, secunda vero,
non: adeo quod si tollatur ius quasitum,
gratia sit nulla, secus si sine preiudicio di-
catur: quia preiudicium, quod est in gra-
tia, non consideratur.

6 Nam hanc verba sine preiudicio, intel-
liguntur non expreso, quia in expreso
vult alteri preiudicare. c. examinata, de con-
firm. vtil. c. ex tenore, de for. comper. Oldr. cons.
330. ad idem, in si. las. & alii in l. beneficium. ff. de
constit. princ. vide multa que super hoc scribit
Gomef. in regul. de non tollend. ius quasitum

7 Verum hoc loco se offert dubium, an
hanc clausulam habeat locum in beneficiis va-
cantibus in Curia: & quidam ceperunt clausula
clausulam dummodo tempore data presentium
ius alteri quasitum non fuerit, non solere si-
ne necessitate. In vacan-
tibus in ca-
ria an hoc
clausula
dummodo
poni de lylo: quia non potest esse ius al-
teri

teri quesitum, postquam vacavit in Curia: & nullus alius extra Papam potest conferre intra mensem, c. 2. de præb. in 6.

8 Ego tamen eam vellem conscribere: quia ordinarius potest post mensem conferre, ideoque potest esse ius alteri quesitum per hanc ordinarij collationem: unde putarem hanc clausulam necessariam, cum quæri ius possit, per c. statutum, de præb. lib. 6. quando collatio fieret à Papa post longam vacationem unius mensis, quid interim impediet ordinarium conferre, ut sic alteri ius quaeratur.

9 Et quando alius haberet detentionem, hæc clausula poni solet, per c. cum nostris, vbi doct. de concess. præb. abunde scribam in regulis, de non tollendo ius quesitum.

10 Si tamen maior dignitas post pontificalem vacaret extra curiam mortuo Papa, tunc subsequens Papæ successor poterit illam conferre sine mentione reservationis, quæ expirat per mortem Papæ licet successor statuerit similem reservationem, quæ tamen non erat tempore vacationis dignitatis, ideo non erat reservata. Et sic non est opus exprimere reservationem, quæ non erat. Doct. in d. cap. 2. & reg. Cancell. extinguuntur per mortem Papæ: ut in proxi. regul. Cancell. dicit gloss. & Gomez. ideo dicunt quidam istam clausulam dummodo, non esse necessariam, dicas tamen ut supra scripsi.

11 Si verò vacaverit vivente summo Pontifice, qui tamen non providit, successor providere poterit, non tamen tanquam de reservato, sed ut de affecto. Et debet in bulla declarari quomodo erat affectum, ut superius scripsi in materia reservationis.

12 Nota etiam quod si in signatura dicatur quod omitti possit narratio, de qua in corpore, ratione huius clausulæ poterit colligans subrogari in beneficio, etiam vacante in Curia: licet aliàs nunquam veniat in curia vacans si non exprimitur. ca. 2. de præb. lib. 6. ita statuit Alex. in 6. in iur. de signatura gracie in suis reg.

13 Item si vacante sede beneficium vacaverit in curia, tunc successor conferet illud tanquam reservatum, non per regulas

quæ sunt extinctæ per mortem sui conditoris, sed tanquam de iure communi reservatum: ideo successor dicet, cōferimus tibi tale beneficium reservatum per Bonifacium, &c. qui edidit d. c. 2. de præb. in 6. & ferre. sic beneficium simplex in curia vacans post mortem Papæ non potest ordinarius conferre ante mensem.

14 Sed si in curia vacaverit ecclesia parochialis Papa mortuo, & vacante adhuc sede ordinarius poterit eam etiam ante mensem conferre. c. si Apostolica, de præb. li. 6. quia vacatio in illis est dispendiosa. ca. quæritur, de elect. lib. 6. beneficia verò simplicia ante mensem conferre non poterit postea sic c. statutum, ibid.

Ut afferis. Not. quod quando aliquis est officialis in curia Ro. hæc clausula debet affirmatiuè poni, ut pote tibi, qui secretarius noster existis. Si verò officialis sit aliquis extra curiam, tunc in bulla scribetur, tibi, qui (ut afferis) dilecti filij nobilis viri E. ducis Mediola secretarij existis, ut in provincial. fol. 53. verb. quando aliquis de his verbis ut afferis, & ut asseritur. vide quæ scripsi in forma mand. in gloss. omnia & singula, in concordia.

Cum annexis. Huiusmodi, ac omnibus iuribus & pertinentiis suis, Apostolica tibi autoritate cōferimus, & de illa etiam provideamus. Superius post clausulam etiam si ex illo, &c. post verbum pro expressis habentes. additur ecclesiam, seu vicariam prædictam cum annexis huiusmodi conferimus, & de illa etiam provideamus: sic debet legi, & per parenthesis, ut sensus rectè intelligatur.

An conferendo principalem ecclesiam veniant annexæ ecclesie, etiam si non sint expressæ. Respon. text. in c. super eo, de præb. lib. 6. vbi doct. decidunt venire, quando venio esset facta accessorie: & tunc non est exprimenda ecclesia annexa: quia ex quo principale nominatur, & accessorium, argu. l. si vi certo. §. vsque ad eod. autē. ff. commoda. l. sed ad des. §. si quis mulierem. loca.

regu-
atio-
nta-
ur-

cula
in col-
lus
itum
e pra
io
unt.

Subrogari
quando
possit quis
in beneficio
vacante in
curia.

Quando
beneficium
vacat in

De clausu-
la raffe-
ris.
Clausula
cū anne-
xis, &c.

Per colla-
tionem ec-
clesie prin-
cipalis &
annexa
conferuntur
collata.

nati accessorium sequitur naturam sui principalis. l. cum principalis. ff. de regula iur.

Vniu beneficii nomen beneficii perdit.

Etiam quia beneficium vnitum, perdit nomen beneficii, nec debet dici beneficium sicut ante unionem, vt docent dona. de Rota deci. 370. in antiq. refert & sequitur Ioan. Baptista in tractat. de vniu. articulo. 8. quest. u. & sequenti.

Et sic ista clausula non videtur necessaria: quia conferendo ecclesiam principale, confertur & accessoria, potest tamen professe: quia si ecclesie sint vnitae equae principaliter, sicut ecclesia Dien. & Valen. tunc per istam clausulam conferetur vtraque, & isto casu esset necessaria ista clausula. gl. & Doct. inc. primo, ne sede vacan. & quia stylus sic se habet, vt Papa, beneficium principale cum annexis & iuribus conferat, vt hic constat.

Dispensatus ad duo curata poterit & duo curata, & praebendam, cui erit annexa ecclesia curata, obtinere, per d. c. super eo, de praeben. in 6. & ibi hoc firman. doct. facit de ne in agro. §. ceterum de statu monach. & hoc quando vniu erat facta praebendae accessoriae, secus si aequae principaliter: vt declarat gloss. in d. ca. v. & Cacialup. in d. tract. vniu. ac Petrus de Perusto in eo. tracta. vniu in princip. & Bertrand. consi. 2. num. 44. in 3. vol. ex prima editio. & quando principaliter vel accessoriae vnita dicatur, inferius in tractat. vniu. scribam.

Quarta bullae pars est, In qua Papa quibusdam mandat, vt mittant in possessionem impetrantem, sic dices: Quo circa dilectis officialibus, & c. mandamus quatenus ipsi duo, aut vnus eorum per se, vel alium seu alios, te vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem possessionem parochialis ecclesiae, seu vicariae, & annexorum iuriumque pertinent. praedict. inducant autoritate Apostolica, & defendant inductum. Notandum quod in literis

Apostolicis semper gratiosa debet esse per se & executoria in aliis literis, & hoc quoad per cancellariam expediuntur, secus executoria in eisdem literis ponuntur, vt do simul hic. & docet Hier. Paul. in sua praxi. in no. su. per vacan. referua. fol. 58. versi. no. quod in literis & c.

De iure executores gratiae Papae debent committi existentes in dignitate ecclesiastica, vel dignitatem habentes ecclesiasticam. ca. statutum, de rescript. lib. 6. & hodie stylus est curiae Roman. vt hic videtis. & hoc docet Collecta. in cap. proposuit. col. i. de concess. praeben. licet Fel. teneat contrarium in cap. Postulasti. col. 3. ver. dum declarat Abbas, de rescript. scripsi plene in forma litera. exet. in concord. Franciae: & si iste executor non feruet formam traditam sibi a Papa, quod faciet, nullum erit tantquam a priuato factum, & carente iurisdictione. lib. 3. de offic. praef. Petr. Paul. Paris. consi. 31. circa praesentem. num. 26. cum seq. in 4. vol. monachi ecclesiarum cathedralium seu canonici non solent de stylo committi executores, vt docet Hier. Paul. in prouincial. fol. 16.

1 Officiali Episcopi. Haec gratiae possunt committi, si sit principalis officialis, secus si foraneus, id est foris extra ciuitatem in aliqua parte dioecesis praefectus. cl. curates. Et si principalis de rescr. etiam vicarius Episcopi potest esse gratiae Papae executor. gl. per esse possunt & docto. in d. cl. Es si princip. quomodo

2 Et interdum constituitur vnus & idem officialis & vicarius, qui multo magis executor Papae fieri poterit. & in Gallia, Germania & Hispania executores constituntur officiales episcoporum: in Italia vero vicarij, vt est in prouincial. fol. 14. vbi dicit alias esse falsum vel errorem.

3 Requiritur tamen executor si certus, & expressim nominatus, vt officiali Episcopi Paris. & idem si plures sint: c. ibi qui de rescript. in 6. ibi certo executor: c. si Apostolice, de preb. ibi.

4 Nec valeret, si committeretur omnibus & singulis canonicis ecclesiae. Paris. quibus mandatum praescribitur sicut literarum.

Executores graue in dignitate esse debent. P. in no. su. per vacan. referua. fol. 58. versi. no. quod in literis & c. Officialis & vicarius executor. cl. curates. Et si principalis de rescr. etiam vicarius Episcopi potest esse gratiae Papae executor. gl. per esse possunt & docto. in d. cl. Es si princip. quomodo. Executor certus esse debet, nec valeret si diceretur, pmissis & singulis canonice.

re iudicium ſecularium. *Domin. confi. 75. in cauſa, col. 2. vnde ſi Papa committat officia- li Paris. & ſint plures, intelligitur de prin- cipali, per d. clem. & ſi principalis.*

Præſiſus in poſſeſſio- nem intru- ſus eſt.

5 Item hic tex. vult, vt impetrans indu- catur in poſſeſſionem: nam accipiens propria autoritate poſſeſſionem prædo eſt. *l. ſi ex ſtipulatione. ff. de acqui. poſſeſſio. ideo debet quis mitti per alium, ſi tamen quis iuſtum habeat titulum, & propria autori- tate ingrediatur poſſeſſionem, non dicitur intruſus, nec priuatur iure, quod in beneficio habet. c. cum qui, vbi Dom. & Fran. de preb. in c.*

Collatio an- te miſſio- nem poſſeſ- ſionem facie- da eſt.

6 Prius tamẽ debet fieri collatio, & poſt- eam miſſio in poſſeſſionem, nõ econtrario. *text. in ca. 2. ibi, donatiõis noſtræ gratiæ præce- dente præbendæ nomine de mandato noſtro Capuanus Archiepiſcopus inueſtiuit, ne ſede vacã. ſupra dixi in iude miſſio. in poſſeſſ. ad purifica- dam tamen gratiam nõ eſt terminus præ- ſtitutus à lege, nec ab homine, ideo eſt in arbitrio executorum, vt eſt in prouinc. f. 33.*

7 Et ſi quis acceperit poſſeſſionem ante collationem, eſt intruſus. *c. cum iam dudum, de preb. vbi Panor. dicit, quod ſi poſt adeptam poſſeſſionem ſine ti. quis impetret non facta mentione iſtius iam adeptæ poſ- ſeſſionis, & intruſionis, non valebit im- petratio, minus reſcriptum confirmatio- nis. l. autoritate. C. vnde vi, quod eſt notan- dum: quia vidi quendam ordinariũ, vt præueniret legatum, miſiſſe in poſſeſſio- nẽ, ante expeditã collationẽ ab eo prou- iſũ, qui ex eo ſuccubuit, quia erat intruſus.*

Expri- mi debet, qua- autoritate- quis in poſſeſſio- nẽ mittatur.

8 Imò debet in poſſeſſionem mitti auto- ritate Apoſtolica, vt hic, & non valeret, ſi hic executor mitteret iſtum in poſſeſſio- nem ſua autoritate, vel autoritate ordina- ria, quia hic dicit autoritate Apoſtolica, *facit. text. in ca. 2. ibi, de mandato noſtro Capuanus Archiepiſcopus inueſtiuit, ne ſede vacan.*

9 Si autem in vim collationis ordinarij ponatur in poſſeſſionem, debet hoc expri- mi: & interdum collatio poteſt eſſe cano- nica, & poſſeſſio erit vitioſa. *c. ſi quando, de offi. deleg. & tunc alia poſſeſſio eſt capien- da: alias pars ſuccumbet in poſſeſſorio, & econtrario. l. i. §. ſi vir. ff. de acqui. poſſeſſ. vbi*

plenẽ doc. ſcribunt, acquiri poſſeſſionem vitalem ex tit. inualido, dummodo ſit colo- ratus: *vt in tractat. de paciſi poſſeſſ. ſcripſi & in tract. de miſſio. in poſſeſſio. ſuperius.*

Quatenus ipſe vel duo, &c. Si *Claufula* duobus commiſſum fuerit, ſi autẽ tribus, *ſi duo, quid dicitur, quatenus ipſi tres, aut duo, aut v- nus eorum, & c. de quo in c. prudentiam, de of- fic. deleg. & prodeſt hæc clauſula: quia v- nus vel duo altero vel aliis impeditis exe- qui poterunt, ſi tamen ſe excuſauerint ca. ſciſcitatus, de reſcr. & d. c. Prudentiam, ſecus ſi hæc clauſula non adfuisset, & ſic Papa eã ſolet inferere in ſuis literis, etiam in qui- bus mandat, vt de cauſa cognoſcant, vt i- bi: & quamvis ad ſummum non ſoleant de ſtylo dari à Papa niſi tres iudices d. ca. pru- dentiam. prouincia. fol. 22. tamen executores quatuor dari poſſunt.*

Executores Papæ ſub- delegare poſſunt, & quibus.

Poterunt etiam ipſi ſubdelegare, quia delegatus Papæ ſubdelegat. *ca. Paſtoralis, de offic. deleg. & tenentur ſubdelegare. His et- iam qui in dignitate ſunt eccleſiaſtica, niſi nudum miniſterium committerent, cle. i. vbi gl. ſing. de offic. deleg. Rota dec. 392. in antiq. [ſub tit. de reſcr. dec. 31.] per text. in d. c. ſtatu- tum. in ſi. de offi. deleg. lib. 6.*

Nec obet regul. cancella. 46. quia lo- quitur quando Papa dat iudicem ſuper expediendis negotiis cum ſignatura, quia videtur tunc electa induſtria perſonæ al- iàs ſecus: vt ibi gl. etiam docet, & text. ſe- quens permittit per alium exequi, *ibi, per ſe, vel per alium.*

Poſtea dicitur per ſe, vel alium. *Executor* Quia iudex delegatus debet cum reue- *per ſe, vel* rentia reſcriptum Papæ recipere, & illud *alium ne-* exequi. *capit. ſi quando, de reſcript. vel debet gotium* ſe excuſare, ſi nolit, vel non poſſit. *capit. exequi-* ſciſcitatus, de reſcript. alioqui puniri debet *tur.* vt ibi not. niſi Papa hoc concedat, vt hic.

Ideo Papa permittit quod per ſe faciat, aut per alium, vel alios: poterit enim hic exequator vnum, vel plures delegare, & eos compellere, vt mandatum Papæ exe- quantur. *c. Paſtoralis, in pr. de offi. deleg. quod hodie ſeruari nõ vidi quod ad coactionem; ſed officium recipere cuiq; erit liberum.*

Intrusus dicitur qui propria autoritate beneficium accipit.

Item vult vt prouisus mittatur in possessionem per se, vel per procuratorem, quia dicunt Panor. & alij in c. Cum iam dudum, de preben. & Feli. in c. in nostra, de rescrip. & in c. veniens, num. 2. de accusa. quod intrusus dicitur, qui intrat possessionem beneficij propria autoritate. Idem Petrus de Perus. in tract. de vnion. q. 2.

Accipiens possessione cum simplici signatura non est intrusus.

Etiam si cum signatura ingrediatur, vt ibi, & Ioan. de Selua in tract. de benefic. in 3. parte. q. n. n. 10. sed contrarium est verum: quia per verbum fiat, perfecta est gratia. c. institutionis. 25. qu. est. 2. gl. in regu. cancella. 25. & 29. gl. sing. in ca. Dudum. in glo. in verbo. de sepultu. & ista seruatur Rota, vt seruat Gomes. in q. 5. in regul. de non iudicando. iuxta formam supplic. & Calsiador. in decisio. vltim. de restit. spolia. scripsi in tracta. de pacifi. possessio. in 6. amplia. n. 50. & seq. & ista seruamus in Francia. vt scripsi supra. de missio. in possess.

Executor excommunicatus conferre non potest.

Sitamen executor erat excommunicatus eo tempore, quo prouidit, forte per mandatum, tunc impetrari debent literæ, vt perinde valeat dicta collatio facta mandatarario, & inde secuta, ac si prædictus executor vinculo excommunicationis publicè innodatus non extitisset & ita quandoque vidi in executore mandati: quod est notandum, alias collatio non valebit. c. Postulastis. vbi scripsi de cleri. excomm. & in tit. de excomm. non vitand. in concord. & quamuis mandatum impetratum ab excommunicato valeat ratione huius clausulæ, teque absoluentes, & c. tamè ab ordinario, vel executore collatio facta mandatarario non absoluto non valet, vt plenè scripsi in forma manda. in verb. absoluentes.

Clausula defendentes inducitur.

Et defendant inductum. Item vult Papa, & idem executor defendat inductum in possessionem, sicut dicitur in l. 1. & per totum. ff. ne vis fiat ei, qui in possessione missus est.

Executor in possessionem inductum hodie non defendit.

Et olim hic executor datus à Papa autoritate Apostolica, defendebat ipsum possessorem, si quod impedimentum eidem afferebatur, etiam à tertio, licet sine ista clausula non haberet iurisdictionem in tertium. capit. 1. de offic. deleg. capit. pro illo-

rum, de preben. vbi doct. dicunt, quod commissus ad ponendum aliquem in possessionem non habet iurisdictionem in contradictores, nisi ista clausula ponatur: ideo Papa hic apposuit, vt executores ponant in possessionem, & inductum defendant. Staphile. in tractat. de liter. gratis, de vi & effectu clausula. vers. sequitur postmodum.

Hodie in hoc regno Franciæ postquam inductus fuerit prouisus in possessionem, si turbetur, agit possessorio coram iudicibus laicis Regis: & hic delegatus Papæ non amplius aliquid exercet. vt plenè docui in forma manda. in glo. defendentesque, & c. sed hæc clausul. in patria obedientiæ adhuc prodesset.

Amoto exinde quolibet illicito detentore. Hæc clausula prodest: nam si aliquis iniuste detinebat beneficiū, habebat tamen coloratam possessionem, si illius non fiebat mentio, impetratio erit nulla. capit. cum nostris, de concessio. preb. sed ista clausula habet vim expressionis coloratæ possessionis, per c. proposuit, de concessio. preb.

Quod est verum, si apposita sit hæc clausula in literis principalibus gratiæ vt hic: secus si tantum in literis executoriis, per cl. primam, in si. de preb. Panor. in d. c. cum nostris. & Gemina. consi. 36.

Nec virtute huius clausulæ poterit executor amouere de possessione colorata, nisi aliquis fuerit intrusus, de Rota dec. 56. no. quod aliquis in antiq. [sub tit. de cons. posse. & decis. in] & decis. 429. in eisdem. refert Staph. in literis gratis, de vi & effectu clausula. vers. vltimus sciendum est, & de hac clausula est tex. in c. vniuersorum. in si. de rer. pernu. & de ea scripsi in forma de liter. exec. manda. in ver. contradictores, in concordia. vbi dixi executores in hoc regno non posse exercere iurisdictionem.

1. Faciens te, vel procuratorem prædictum ad ecclesiam huiusmodi (vt moris est) admitti, tibi que de illius, & annexorū fructibus,

bus, re ditibus & prouentibus, iuribus, & obuentionibus, vniuersis integre responderi.

In hac clausula Papa vult, vt prouisus admittatur, vel pro eo procurator, & recipiatur ad ecclesiam collatam, alioqui prouisus eum effectu non diceretur: & quia clerici forte nolent talem admittere, ideo Papa hac vtitur clausula, vt executor faciat eum prouisum admittere, & de fructibus sibi respondere, vt gaudeat fructibus illius beneficii, & de perceptis coram executoro respondeat is qui eos percipit, & deinde subeat condemnationem, si iniuste receperit. *c. fin. de confirma. vtil. cap. presentium. §. præterea. de testib. lib. 6. in regno, vt dictum fuit, nullam subit iurisdictionem executor.*

Clausula admitti, in quibus literis conscribi debet.
2 Vnde hæc clausula admitti solet, & apponi in bullis rectoris ecclesiarum parochialium, vbi est vicaria perpetua: quia forte vicarius nollet istum rectorem admittere, ideo Papa adiicit hæc clausulam, vt admittatur, prout moris est.

3 Etiam in bullis decanatus curialis vidi apponi ratione presbyterorum, qui in ecclesia esse possunt, qui habent istum recipere, & nolent: ideo ponitur hæc clausula admitti, &c.

4 Idem in prioratibus dependentibus ab alio regulari loco, qui habent superiorem. si illum à quo dependent, & is habet eos prouisos admittere, ideo hæc clausula necessaria est, vt habeatur in *provincial. fol. 54. item omnis prioratus.*

5 In prouisionibus hospitalium solet etiam hæc clausula conscribi propter pauperes, qui istum forte hospitalarium possent non admittere, vel propter administratores, qui istum hospitalarium recipere solent, quod forte recusarent: vnde Papa scribit, vt admittatur, & illi de fructibus respondeatur, vt prædixi: & nota, quod vbicunque præest superior de iure, vel de facto, debet poni hæc clausula admitti: & quando requiritur alicuius, vel aliquorum consensus vt docet Hier. Paul. fol. 53. ver. quando prouidetur.

6 Idem in portionibus locorum, monasteriorum, vel collegiorum: sed in his, qui non sunt in aliqua ecclesia, non apponitur hæc clausula admitti, ex quo non est persona, quæ habeat illos admittere, ideo superflua non sunt in hac bulla conscribenda: cum Papa in *proæ. Decre. tollat superflua, & Imperator, in prima consilii. Cod. vides hic tamen, quod hodie ferè in omnibus prouisionibus inferi hæc clausula solet. sed hic executoribus dirigitur, in casibus verò supra conscriptis dirigebatur illis, qui recipere prouisum habebant, vel quod executores illos compellerent ad admittendum.*

Vt moris est. Etiam addit hic Papa, vt iste prouisus admittatur prout moris est, & sic non vult tollere consuetudinem, si qua esset in recipiendo istum prouisum, in dubio Papa consuetudinem, quæ facta est, quam ignorare videtur, tollere non censetur. *c. i. de constitut. in 6. & ista clausula est summè utilis, quia continet requisita ex consuetudine, licet non sint aliàs expressa, vt seruanda sint, quæ inualuerunt ex more: vt docet Per. Paris. cons. 20. gratia. in 4. vol. scripsi. in l. Labeo. i. ff. de verb. signific.*

Contradictores prout iustitia suadebit ad hoc compescendo. *Contradictores compescendi, & qui.*
Discernit etiam hic Papa, vt executores compescant contradictores, & contradictores huic prouiso: & intellige si qui contradicere velint sine causa, & de facto, si verò, de iure, vt si iustam allegent causam, utpote aliam collationem priorem, illos compescere non poterit: vt hic innuere videtur, & compescere eos debet, prout iustitia suadebit: *& de hoc est text. in c. is cui, de præb. lib. 6. gl. in c. Pro illorum, illo. ut. in Decret.*

Vnde non tenetur possessor ad præceptum executoris possessionem dimittere, nec ob hoc poterit excommunicari, si offerat se iuri stare paratum. *ca. licet, de præb. in 6. Fel. in c. causam que, col. 12. nu. 10. de rescript. scripsi in forma litera. exec. manda. in si. in conc. Francie. & vide hanc clausulam positam in eis-*

de concord. in tit. de firma & irrevoc. concord. stabiliz. circa finem.

Executor an iurisdic-
tionem habeat et-
iam contra tertium.

Et sic per istam clausulam executor habet iurisdictionem, non solum inter partes, sed etiam contra extraneos contradicentes de facto, licet regulariter delegatus non habeat iurisdictionem nisi inter partes, & cōtra eos impediētes. c. n. de off. dele. Sta ph. in tract. de iuris gratia, in rub. de vi & effectu clausula. vers. Sequitur postmodum, & ver. 3. dicit, &c. sed hodie, ut dixi supra, executores nullam autoritatem literarum istarū exercent iurisdictionem, sed collationem, & fulminationem faciunt & si iurisdictionē exercerent, appellaretur ab eis tanquam ab abusu ad senatum, per titulum de causis in conc. quia auferrent iurisdictionem ordinariorum episcoporum: quod est prohibitum in d. tit. de causis.

De clausula non obstantibus.

Non obstantibus piæ memorię Bonifacii Papæ 8. etiam prædecessoris nostri, & aliis constitutionib. & ordinationibus Apostolicis cōtrariis quibuscunq. Ista est quinta bullæ pars, in qua Papa tollit ea quæ bullæ obstare possunt: possunt enim obesse constitutiones d. Bonifacii, quæ disponūt, ut beneficia in curia vacantia non debeantur alicui, etiam per literas Papæ nisi specialis & expressa sit facta mentio, quod beneficiū vacavit in curia. c. 2. de præb. in 6.

Regulis cancellarie per clausulam non obstantem non censetur derogatum.

Et de hac clausula est tex. in cap. cum aliis quibus. de reser. in 6. & in c. si. de sent. exco. lib. eo. & plenior text. in c. quia sepe in fin. de elect. eod. lib. Et per istam clausulam generalem non obstantem non censetur derogatum regulis cancellarię, nisi hoc expressē dictū fuerit, ut docet gl. regula can. 17. & per Ioan. de Selua in tract. de benef. in 4. pari. q. 46. in 4. colu. quem refert & sequitur Gomez. in tract. super reg. cancel. in proc. q. 5. & q. vi. in regu. de infirmis resignantibus: quia postquam non sunt

Obstantia expriment sine qua sit re & materia.

in corpore iuris clausulæ possent ignorari. c. n. de const. in 6. ideo de illis debet fieri expressa mentio. Notandum est quod ista non obstant. debet conscribi pro qualitate persone, pro qua scribitur, nam plura minori obstant,

quæ non obstant maiori, & vni, quā alteri: ob id debent concipi prout suadebit qualitas personæ: persona enim prius legitima est. l. si quæranus. ff. de testa. Barbar. in rub. C. quæranus. in 111.

Etiā consideranda est materia, de quo agitur: & ad tollendum priuilegia plura derogatione ampla opus est, teste Barr. in extrauag. Ad reprim. in ver. non obstantibus. [quom. in l. se maiest. crim. proceda.]

Hinc est quod in prouisionibus simplicibus, vel nouis, vel si neutri, subrogationibus, commendis & aliis prouisionibus beneficiorū, non ponitur clausula non obstante tali regula: sed ferē ad verbum inseritur, & postea alia sequuntur obitan. quæ Papa tollit.

In dispositione autem signaturæ ponitur non obstat. reg. de annali possess. vel alia, cui derogari necesse est, & ita seruat stylus curiæ Romanæ, vide tamen quæ superius dixi, ubi ex stylo curiæ hodierno Papa solet narrare regulam ad verbum, cui vult derogare.

Solet interdum Papa apponere clausulam, cæterisq; contrariis quibuscunq. sed nunquam subnecti debet, quando aliud sequitur contrarium, sed debet poni, statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscunq; & non dici debet cæteris: ut docet Hier. Paul. in stylo curiæ Rom. fol. 54. vers. clausula cæterisque.

Aut si aliqui super prouisionibus sibi faciendis de huiusmodi, vel aliis beneficiis ecclesiasticis, in illis partibus generales, vel speciales dictæ sedis, vel legatorum eius literas impetrauerint etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretū, vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus volumus te in assecutione dictæ parrochialis ecclesię seu vicariæ anteferri. Per istam clausulam tolluntur reservationes, & expectatiuę generales, quā speciales, ut expectanti licet

Regula quando sit expriment da.

De clausula cæteris contrariis.

De clausula antef. tam ferri licet

licet deberetur beneficiū, tamē Papa vult, vt impetrans præferatur, etiam si expectas acceptauerit, sed non fuerit ei facta collatio, etiā si ad inhibitionem per executorē fuerit prouisum. *c. tibi qui. de rescrip. in 6. & hoc ratione istius clausulæ anteferri, quæ tollit ius ad rem, non in re. c. quodā. de præb. in 6. Fel. plenē de hac regula anteferri. in ca. capitulum, col. 7. num. 6. cum seq. de rescri. plura hic scribere possem, sed parum in Francia nobis prodest hæc clausula quō ad præiudicium mandatariorum & nominatorum propter §. declarantes, de mand. Apost. & per const. regiā, quæ declarat Papam præuentum per solam requisitionem mandatarii: ob id alia hic non scribam de ea: etiā quia aliqua not. in §. a. de mand. Apost. in gl. in forma. quæ ibi videri possunt.*

Clausula non obstant collatione intelligitur de inualida. Imo si Papa diceret, non obstante collatione, vel concessione alteri facta, intelligeretur de collatione & concessione inualida, per tex. in c. 2. ibi, nō obstante concessione per capitulum facta alii, seu confirmatione nostra, si qua in forma communi appareret obtenta. ne sede vac. Fel. licet non alleget illum tex. in c. causam que. col. 1. n. 9. vers. non obstante, de rescrip. nec las. conf. 232. col. 7. in 2. volu. nec cuiquam sit præiudicium. c. super eo. in si. de off. deleg. c. quamuis de rescri. lib. 6. sequitur.

Præiudicium fieri expectantibus papa non vult. Sed nullum eis, quos ad affectionem beneficiorum aliorū præiudicium, generari Et quamuis Papa velit prouisum a se præferri expectantibus, quod ad hoc beneficiū, tamē nō vult quod eis præiudicetur, quo ad alia beneficia vacatura: nā posset opponi istis expectantibus, quod primū eis debebatur, & ipsi fuerunt negligentes: ideo ius illarū reservationū, vel mandatorum amiserunt, per c. si clericus, de præb. lib. 6. sed Papa ius eis reseruat, quo ad alia beneficia, adeo vt mandatarii alia postea vacantia beneficia requirere possint, non obstante collatione facta à Papa, quæ eis non præiudicat, quia non sunt negligentes: ob id præuentio Papæ istis expectantibus, nō debet præiudicare: vt abū- de scripsi in §. Declarantes, de mand. Apost. in cō- cord. Franciæ. vide Probum. in addit. ad mona-

chum, in c. eum cui. de præb. in 6. [Sic rex Philippus decreuit anno 1337. non valere secundum donum à rege factum, nisi fecerit mentionem primi, etiam si à predecessore primum factum fuerit, nisi dictum fuerit, non obstan. donis alijs sibi factis.]

Sed si venerabili fratri nostro Archiepiscopo Senonen. & pro tempore existe. dictæ domus præceptorī, vel quibusuis alijs communiter vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod ad receptionē, vel prouisionē alicuius minimē teneantur, & ad id cōpelli, aut q̄ interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, quodq; de huiusmodi, vel alijs beneficijs ecclesiasticis ad eorū collationē, prouisionē, præsentationē, seu quamuis aliā dispositionē coniunctim, vel separatim spectant, nulli valeat prouideri per literas Apostolicas, non facientes plenā & expressā, ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi mentionē. Derogatur hic indulto, per quod esset concessum episcopo, vel alteri vt nō teneatur aliquē recipere, vel alicui prouideri per literas Apostolicas, nō faciētes mentionem de suo indulto, vt olim habebāt Cardinales Franciæ: sed multi illo abutebantur, ob id iustē fuit reuocatū, vel reuocari potest, & mirandū est de summo Pōrifice quomodo hūc indultis teneri vult, & quomodo ea facile cōcedat: nā ea facilis cōcessio cōtēptū generat, & quosdam eorū beneficiorū mercatores facit, & in omnib. resignationibus Papa solet derogare his indultis: in alijs potest, quia maiore sibi retinuit potestatem, quā concesserit. *c. dudum. de præb. quamuis dixerit se nolle aliquo modo derogare, quia faciēdo huius clausulæ mentionē, derogare poterit. Bar. in l. si quis. in pri. ff. de leg. 3. & Fel. in c. nonnulli. de rescri. & quādiā est*

Indulto cardinaliū Papa derogare potest. Papa,

Papa, privilegium à se datum reuocare potest. *cap. 1. de consl. libr. 6. nisi ad instantiam Regis & Reginae concessum fuerit: tunc Papa derogare illi non solet: vt statuit Alex. 6. in suis veg. de cesio.* Etiam per clausulas generales illis non derogaretur: vt *consuluit Rom. cons. 393. quo ad primum, in si. & refert Paul. Paris. cons. 140. in specul. colum. 1. in 4. volum. [Sic etiam consului pro dom. Card.*

Indulgeri non potest alicui, vt excommunicari non possit.

Loraringo.] Etiam si esset in indulto expressum, quòd is non possit compelli, excommunicari, vel interdici: nisi hoc expressum sit, non solet sedes Apostolica indulgere alicui, vt non possit excommunicari simpliciter, sed vt non possit excommunicari pro tali causa, vel nisi facta privilegii mentione, vt hic: vel vt non possit ab alio excommunicari quàm à Papa, prout est concessum (vt fertur) Regi Franciæ: vt est in *libro liorum Reg. Franciæ 6. per Ioan. Feral. & dicunt Prag. Rom.* quòd dispensatio datur in his quæ sunt contra iuris communis dispensationem, in his verò quæ sunt contra statuta vel regulas datur indultum.

Et quando alicui esset indultum simpliciter, quòd non posset excommunicari, adhuc si insurgat contra matrem sedem Apostolicam, excommunicari poterit, quia non potest esse sine capite. *ca. cum non liceat, de presc. nec valeret tale privilegium. doct. in c. cum instantia, de censib.*

Et de hac clausula generali vide text. in *c. vt officium. §. conferre illi. & seq. de heret. libr. 6. Aret. c. 1. col. 6. de rescrip. Anton. Butrig. in cons. 2. vi. §. literis, in si. qui dicit hanc clausulam generalem æquipollere expressioni de verbo ad verbum, ex quo hanc loco illius Papa subrogat: hoc solet Papa adde-
dere.*

Ista tamen clausula non obstat, non derogat priori dispositioni fortiores clausulas habenti: vt docet *Card. cons. 166. factum sic se habet. colu. pen. Refert & sequitur Petr. Paul. Paris. consil. 42. quantum, num. 18. in fin. volum 4.*

Et qualibet alia dictæ sedis indulgen. generali, vel speciali, cu-

iuscunq; tenoris existat, per quã presentibus non expressam, vel taliter non insertam, effectus huiusmodi gratiæ valeat impediti quomolibet, vel differri: & de qua cuiusque, toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis. *Facit text. in c. cum nostris. circa finem. Hæc clausula tollit statuta consuetudina, vt potest si dicatur, quòd si vacet beneficiũ excedens ducentas libras non debeatur impetranti, sed antiquiori, & impetrans habebit aliud, tunc per hanc clausulam habebit impetrans illud, quod impetrauit: nec impeditur, nec differetur sua prouisione. ista scripsi in form. mand. in conc. & Dom. in d. c. si propter. & Gomez. in proœ. regu. quæst. 6. quod facit pro ecclesia Tholosiãna simile ferè habente privilegium, vt beneficia certa meliora canonicis debeantur antiquioribus.*

Etiam hæc clausula prodest, quòd si statuta collegii essent, vt qui non recipere-
retur ad tale beneficiũ: nisi sit sacerdos: per hanc clausulam recipi debet, si sit ætatis legitimæ, in qua possit per annum ad sacros ordines promoueri. *ca. si pro clericis. & c. ei cui. de præb. libr. 6. de Rota dec. 466. nota quòd statuta, in antiq. [sub tit. de concess. præb. decis. 41.] sed non censetur per hæc verba, derogatum fundationi requirenti sacerdotium ante receptionem: nisi fuerit expressè facta mentio fundationis laicorũ, secus in clericis. Domini de Rota decis. 3. Si statutum, in no. [sub tit. de præb. decis. 1.] Staphil. in tract. de literis gratiæ, rub. de vi & effectu clausula. vers. post prædictas clausulas.*

Etiam per hanc clausulam derogatur constitutioni Papæ Pii, quæ vult quòd vbi impetrantur beneficia in Britannia, quæ alii per annum pacificè possederint, vel ex prætenso titulo, vel per viam criminum, commissio fiat ad partes cum clausula, vocato possessore, &c. & impetrans literas huiusmodi

Hæc clausula tollit statuta consuetudina, vt potest si dicatur, quòd si vacet beneficiũ excedens ducentas libras non debeatur impetranti, sed antiquiori, & impetrans habebit aliud, tunc per hanc clausulam habebit impetrans illud, quod impetrauit: nec impeditur, nec differetur sua prouisione. ista scripsi in form. mand. in conc. & Dom. in d. c. si propter. & Gomez. in proœ. regu. quæst. 6. quod facit pro ecclesia Tholosiãna simile ferè habente privilegium, vt beneficia certa meliora canonicis debeantur antiquioribus.

De constitutione Pape Pii in Britannia vigentis.

huiusmodi intra bimestre ab earundem data iudici presentare, &c. de qua per Pet. Paris. in cons. 49. ad primum, in 4. vol.

Nec tollitur optio per has clausulas, si nominatum hoc non sit in gratia expressum. ca. si. de consuet. lib. 6. Et que ibi addidi.

Nulli ergo hominum liceat hac paginam nostrae provisionis, decreti, mandati, voluntatis, & dispositionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Clausula haec nulli hominum, &c. de quo profi.

Ista est sexta pars bullae, in qua Papa comminatur poenam contradicentibus huic bullae, & non parentibus: de qua poena habetur in c. 2. de maiori. Et obed. scriptum q. 10. in tract. nomina.

Imperator quandoque hac vitur clausula: ut patet in it. qui sunt rebelles. in fi. sed solet addere indignationem nostram, & poenae mille librarum nostrae camerae solvendarum se noverit incursum. ita ibidem scribitur. idem habetur in fine. consfr. consfr. Feder. secundi & Caroline gl. in d. extrau. Qui sunt rebelles, in verb. indignationem. dicit se huius verbi nullum effectum inuenire, nisi quod Imperator indignatus ex hoc facto non exhibebit se gratiosum.

Bal. vero & ibi Barb. in addit. ad eum putat illum priuandum beneficio, qui indignationem domini incurrit. in c. vno. §. porro, col. 2. que fuit prima causa benefice. amittendi. quem sequitur Aluaro. in §. Sed & qui delator. col. 2. ibid. Fel. in c. veniens. col. 1. de praescrip. quamvis contrarium teneat. consfr. 12. principi. primam tamen sententiam sequitur Soci. consfr. 87. visis, vol. 3. & Iacob. in tract. de feudis. in verb. dictique vassallis, col. 11. in 13. causa. Iaf. in l. 1. in princip. ff. si quis ius dicent. non obtemperat. vbi dicit haec verba importare comminationem priuationis beneficiorum ecclesiasticorum.

Priuandus beneficio est qui domini indignationem incurrit.

Ego autem putarem eum peccare, qui contrauenit, vel contrarium facit. probatur voluntate in c. qui resistit. n. q. 3. & Paul. Rom. 13. Qui resistit potestati, ordinationi Dei resistit. Itaque obtemperare humano more loquendo indignatur eo. in casu Deus. Hier. 23. Ecce verba diuinae iustitiae.

Y

Clausula decreti quid optentur.

Collatio ordinarij de consensu impetrantis facta valet non obstat in decreto.

Nosenim ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his a quoquam quauis autoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Per istam clausulam decreti annullatur collatio ordinarij in contrarium facta, & alius actus contrarius provisioni, per clem. 1. de elect. vbi verba.

Imo dicant doct. non valere actum in contrarium, etiam de consensu partium factum, per reg. & ibi gl. in c. Statutum, in ver. committatur, & in ca. dispendia. de rescr. in 6. gl. in l. 1. diuo Pio. ff. de ritu nupt. gl. in verbo clausula. c. dilecto. & prob.

Quia illa clausula de qua videtur pro forma Bal. & alij in l. 1. ff. de lib. & posth. Iaf. in l. non dubium. §. nec. C. de leg. n. 17. & vbi aliquid est pro forma statutum, non potest hoc consensu partium tolli: Barb. in l. de his. ff. de transact. Barb. conf. 43. praeclear. col. 13. in 1. vol.

Ego vero dicere collationem ordinarij factam de consensu impetrantis valere, licet in bulla sit appositum decretum, quicquid dicat doct. quia clausula decreti semper intelligitur valida, si illa impetrans uti velit, teste Ioan. Monach. in c. statutum, de prob. in 6. alleg. 1. proinde. ff. si cert. per. idem probat gl. in verbo. irruum. in §. quod. si quis. de col. in prag. scripti in §. si quis vero. in verbo. ipso iure. de col. in cons. facti rex. in l. 1. ff. de fer. vbi sententia lata tempore feriati est nullius momenti, de consensu tamen partium valebit: hoc probat Barb. in cl. 1. col. 9. de ele. plus dicens, quod licet per clausulam decreti ligetur ignorans: hoc est verum quod ad dispositionem, ut non valeat, sed non ligabitur ignorans quo ad poenam, si sit adiecta, quia non est in culpa per ca. tibi qui. de rescrip. l. ex maleficio. ff. de actio. & obli. vide alia per d. Barbar. facit. gl. in c. constitutionem. de verb. sign. & per doct. in c. cum accessissent. de consfr.

gnationis egredietur. & tempestas erumpet super caput impiorum. & Abach. 3. Nunquid tu in fluminibus iratus es domine, aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignatio tua: & Rom. c. 2. Qui non acquiescunt veritati, credunt autem iniquitati, ira, & indignatio, tribulatio, & angustia. Quasi velit Papa comminari his, qui non parent præceptis, & mandatis suis, ut non solum peccent in illum, sed in Deum Opt. Max. Dicit enim Chrysoft. Nemo contemnat ecclesiastica vincula: non enim homo est, qui ligat, sed Christus, qui hanc potestatem dedit, & dominos fecit homines tanti honoris. cap. nemo. n. q. 3. Imò si quis non obtemperet, credens Papam ligare non posse, hæreticus est censendus, quia errat in potestate data Petro, & successoribus. Math. 16. & c. quodcumque. 24. q. 1. gl. & doct. in c. generali. de elect. in 6. & gl. pen. in extrauag. Excommunicabilis Ioan. 22. & hodie multi iuvenes in hoc errant, & stolidi, qui utinam ob oculos haberent illum not. dictum, Obedite præpositis vestris etiam discipulis, &c. Sciendum est hanc clausulam non solere in licentiis opponi, nec in facultatibus, secus est si dicatur, indulgemus, ex stylo curiæ Romanæ.

Clausula
nulli quã-
do in licen-
tiis Papa
nō appona-
tur.

Datum, & c. De hac data scripsi in forma mand. in fin. & aduertendum est, ut prolixitatem vitem, non afferam aliarum bullarum excepta dispensationis forma, sed clausulas illarum & intellectum: unde lector beneuole, poteris ex his materiam beneficalem amplecti, & non solum theoriam, sed & praxim curiæ Romanæ, quam hæctenus tanquam cabalisticam tennuerit dicanici ipsius curiæ, & mensularij. [Notandum quòd falsitas in data, licet probeatur, si nemini præiudicet, non annullat rescriptum, nec nocet, per gl. in l. damus. C. de falsis, vt consuluit Dec. conf. 175. in caus. num. 7. diuersum est quando agitur de priore collatione, vel prouisione. ca. tam re. vbi doc. de rescriptis.]

**Opponi quæ contra bullam pos-
sunt.**

Notandum est quòd contra bullam multa opponi possunt, quæ non possunt euitari, si verum sit: quæ dā verò

alia opposita euitari possunt, fortè trāscribendo bullam, & corrigendo. Primò uideamus quæ euitari vix possunt.

2 Primò opponi contra bullam potest, quòd in ea sit diuersa scriptura, ideo non valet. c. licet. de crimine falsi. sed hoc euitari potest, & excusari, si in prima linea (vt folet) sint literæ magnæ, aliæ verò literæ eadem & conformes: vt scripsi in forma mand. in princ. sequitur Dom. Philippus Probus, in c. si Apostolica, de præb. in 6.

*Diuersa
scriptura
an vitiet
bullam.*

3 Idem si in supplicatione, & in subscriptione Papæ sint diuersæ literæ, videlicet fiat vt petitur: vel si in data, quia ista diuersa manu scribi solent: ob id diuersa: idem si correctio sit alterius literæ, seu characteris: nam hoc est necesse sic esse: quia diuersitas manus, & quandoque atramenti diuersam facit scripturam. §. r. in aut. de instr. cauel. & fide. col. 6. & vbi possunt multi scribere, ibi diuersa scriptura non vitiat: vt in signatura potest esse fiat data, & correctio alterius scripturæ vt supra diximus.

4 Secundo opponi potest si sit ibi litura, seu rasura. c. inter dilectos. de fide instr. & maxime si sit in loco suspecto, quòd tunc vix euitari potest. c. ex literis. ibid.

*Rasura in
loco sus-
pecto vitiat,
& quis lo-
cus dicitur
suspectus.*

5 Suspectum locum dico, quando est in nomine beneficij personæ, situs, vel in alio loco substantiali, doct. in l. si. C. de edict. diuis. Adriani toll. Cornuus conf. 28. alias, in 1. vol.

6 Idem si aliqua fuerit scriptura intermedia, vel addita, quæ vocatur superlinearis in c. cum venerabilis. de relig. dom. facit. d. l. vbi. C. de edict. diuis. Adria. toll. l. si vnus, de restam.

7 Euitari tamen potest, quando litura, seu rasura est in loco suspecto: si notarius qui confecit instrumentum, vel alius officialis ad hoc præpositus attestatur hanc litteram, vel additionem factam de partium consensu, & sic conscriptam, vel de necessitate factam per eum, qui hoc potuit facere: nam illi credetur. l. i. vbi Barr. ff. de his que in testam. delen. Pan. in cap. cum venerabilis. in fi. de relig. dom. las. in d. l. si vnus. col. si. C. de restam.

*Notarius
attestatur
rasuram
factam ab
eo qui hoc
potuit.*

8 Nam quando rasura est in loco suspecto, à parte facta censetur. cap. si. de crimine falsi, cum in eius commodum resultet. ca.

Consti-